Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Arrest

nr. 353 478 van 23 september 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: **1. X**
2. X
beiden handelend in eigen naam en als wettelijke vertegenwoordigers van hun minderjarige kinderen X, X en X

Gekozen woonplaats: **ten kantore van advocaat C. VANDEPUT**
Rue de la Draisine 2 / 004
1348 LOUVAIN-LA-NEUVE

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X en X, beiden handelend in eigen naam en als wettelijke vertegenwoordigers van hun minderjarige kinderen X, X en X, die allen verklaren van Afghaanse nationaliteit te zijn, op 12 maart 2026 hebben ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 2 maart 2026.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de administratieve dossiers.

Gelet op de beschikking van 9 juni 2026, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 26 augustus 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken V. SERBRUYNS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en hun advocaat C. VANDEPUT.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Gegevens van de zaak

1.1. De eerste verzoekende partij (hierna: verzoeker) en de tweede verzoekende partij (hierna: verzoekster), die verklaren van Afghaanse nationaliteit te zijn, komen volgens hun verklaringen België binnen met hun drie minderjarige kinderen op 5 december 2025 en verzoeken op 10 december 2025 om internationale bescherming. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) beslist op 2 maart 2026 tot de niet-ontvankelijkheid van deze verzoeken omdat verzoekers reeds internationale bescherming genieten in een andere EU-lidstaat, meer bepaald Griekenland. Dit zijn de thans bestreden beslissingen, die op 2 maart 2026 aangetekend worden verzonden.
1.2. De bestreden beslissing, genomen ten aanzien van verzoeker, luidt als volgt:

"(…)
A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bent u een Tadzjiek afkomstig uit Darwaze Erak, stad Herat, provincie Herat (Afghanistan) en bent u Afghaans staatsburger. Toen u zes maanden oud was, verlieten uw ouders uw land omwille van oorlogsgeweld. U woonde en werkte zo'n 39 of 42 jaar legaal in Mashad (Iran) en trouwde er met S. M. (O.V. xx.xxx.xxx). Uw zoon A. A. werd op zesjarige leeftijd seksueel misbruikt door een buurman. Jullie deden hiervan aangifte bij de politie waarna jullie bedreigd werden door de familie van de dader en u met een mes gestoken werd. Jullie doken een tijdje onder en besloten dan Iran te verlaten en naar Trabzon (Turkije) te verhuizen. Jullie woonden en werkten grotendeels legaal in Turkije gedurende zes jaar. Uw dochter M. M. (O.V. x.xxx.xxx) diende op 9 november 2015 een verzoek om internationale bescherming in België in. Op 31 januari 2018 werd haar het statuut van subsidiair beschermde verleend. Plotseling werd jullie Turkse verblijfsvergunning niet meer verlengd en mochten uw kinderen niet meer verder studeren. Uit vrees voor deportatie besloten jullie naar Griekenland door te reizen waar jullie op 18 oktober 2025 aankwamen. Nadat jullie boot op een rots gebotst was, nam de Turkse kapitein uw gsm, omdat de zijne door waterschade niet meer bruikbaar was, en vluchtte weg. Op 26 oktober 2025 verzochten u, uw vrouw en uw kinderen te Mytilini (Griekenland) om internationale bescherming. Op 4 november 2025 verkregen jullie de vluchtelingenstatus van de Griekse autoriteiten. Jullie bleven tot aan jullie vertrek in het opvangcentrum, maar u trachtte meermaals in Mytilini op zoek te gaan naar werk en huisvesting. Dit was allemaal tevergeefs omdat jullie de Griekse taal niet machtig waren. Tijdens uw verblijf in het opvangcentrum werd u twee of drie keer opgehaald door de Griekse politie om te getuigen tegen de Turkse kapitein die uw telefoon had gebruikt. U moest de man, die intussen was opgepakt, ook identificeren achter een raam. Hij riskeert nu een lange gevangenisstraf. Een medereiziger genaamd N. werd nadien opgebeld door de vader van de kapitein, die zei dat u zou boeten omdat u zijn zoon bij de Griekse autoriteiten had geïdentificeerd. De vader bedreigde u met de dood en zei dat hij heel veel mensen in Griekenland kende. Uit schrik dat jullie iets zou overkomen, besloten jullie Griekenland te verlaten en naar uw dochter M. te komen. Op 6 december 2025 reisden jullie naar België, waar u en uw vrouw op 10 december 2025 een verzoek om internationale bescherming indienden. Bij een eventuele terugkeer naar Griekenland vreest u de vader van de kapitein die aangehouden werd en bent u bang geen onderwijs te vinden voor uw kinderen.

Ter ondersteuning van uw identiteit en/of uw asielmotieven legde u uw originele Griekse reispaspoort geldig van 12 november 2025 tot 11 november 2030 en uw Griekse verblijfsvergunning geldig van 4 november 2025 tot 3 november 2028 neer. Daarnaast legde u de volgende documenten in kopie neer: een Afghaans tijdelijk identiteitsdocument; uw Iraanse verblijfsvergunning; en vijf screenshots van een WhatsAppgesprek over uw gsm.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier moet vooreerst worden vastgesteld dat u onvoldoende elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen. Waar u aanhaalt dat u gestrest bent en al een tijdje last heeft van een soort zenuwtrek waarbij uw hoofd begint te schudden en u uit uw slaap wordt gehaald (Bijkomende vragen M-status; CGVS, p. 2, 13, 16 en 17), dient opgemerkt te worden dat u geen enkel attest neerlegt waaruit enige medische of psychologische klacht kan blijken. Uit niets blijkt dan ook dat u niet in staat zou zijn om op een volwaardige, functionele en zelfstandige wijze aan de procedure deel te nemen. U erkende dit zelf op de Dienst Vreemdelingenzaken ook en gaf op het Commissariaat-generaal uitdrukkelijk aan dat de protection officer niets kon doen om met de vermelde klachten rekening te houden (Vragenlijst "bijzondere procedurele noden" ingevuld op de DVZ; CGVS, p. 2). Voorts verliep het persoonlijk onderhoud op een normale manier en konden hieruit geen problemen worden afgeleid (CGVS, p. 10, 12 en 17). U noch uw advocate hadden aan het einde van het persoonlijk onderhoud opmerkingen over het verloop ervan. Ook nadien werden er geen opmerkingen overgemaakt. Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.
Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn, met name uw Griekse verblijfsvergunning en reispaspoort (documenten 3 en 4; Eurodac; Verklaring DVZ, vragen 23, 24, 27 en 33; Bijkomende vragen M-status; CGVS, p. 6 en 8), blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de

Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,…

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve

complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2078215/ Definitief+verslag+statushouders+Griekenland.pdf; Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 24/6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf Country Report : Greece. Update 2024 », gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf); Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2114789/ Verslag_feitenonderzoek_statushouders_in_Griekenland_2024.pdf ; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-managementmainland-greece_en).

Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouder. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Er zijn een aantal NGO's en overheidsprogramma's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming (COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025, beschikbaar op https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior). De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Administratieve situatie
Uit jullie verklaringen en de documenten die jullie neerleggen blijkt dat jullie beschikken over een Griekse verblijfsvergunning geldig van 4 november 2025 tot 3 november 2028 en een Grieks reispaspoort. Jullie beschikken niet over een AFM en AMKA (CGVS, p. 9 en 10; CGVS Sakine, p. 7 en 8). Uit niets blijkt echter dat het voor jullie onmogelijk zou zijn om deze documenten in orde te maken indien jullie hiertoe de nodige ernstige stappen zouden ondernemen (CGVS, p. 10).

1. ADET
Uit bovenstaande landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale

zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt

Aan elke begunstigde van internationale bescherming wordt een Griekse verblijfsvergunning (ADET) verleend. Uit de objectieve informatie blijkt niet dat er significante problemen worden gemeld bij het afleveren van deze verblijfsvergunning. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland die niet meer in het bezit zijn van hun nog geldige ADET (wegens diefstal, verlies), worden niet met dezelfde moeilijkheden geconfronteerd als begunstigden met een vervallen ADET. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/ en-us/articles/4985619341335; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/ RSA_BIP_Report_EN.pdf).
Wat betreft de afgifte/het hernieuwen van een verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaatgeneraal er vooreerst op dat artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 de commissarisgeneraal slechts één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond oplegt, namelijk dat de verzoekende partij "reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie." Het Commissariaat-generaal herinnert aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel ("GEAS") moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("Handvest") en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ("EVRM").

Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.
Indien in uw geval een vernieuwing van de ADET noodzakelijk is, wijst het CGVS erop dat, hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, deze niet aantonen dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, systematisch zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt evenmin dat het voor een dergelijke persoon onmogelijk zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.
Volgens de informatie waarover de Commissaris-generaal beschikt, blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigden van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren enige tijd in beslag kan nemen, met name drie tot zes maanden (volgens de laatste informatie waarover het CGVS beschikt: Country Report : Greece. Update 2024, p. 238). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het Commissariaat-generaal benadrukt dat van een begunstigde van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat verwacht wordt dat deze de nodige ernstige stappen onderneemt om er zijn rechten uit te oefenen en leven op duurzame wijze uit te bouwen, evenals om er oplossingen te zoeken voor eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij in die lidstaat zou worden geconfronteerd, net zoals dit in een andere lidstaat zoals België het geval zou zijn, zowel op het vlak van diens documenten als op het vlak van diens levensonderhoud. Bovendien moet worden benadrukt dat bepaalde procedures, voorwaarden en daaraan verbonden gevolgen zoals wachttijden, te leveren inspanningen,… waarmee een begunstigde in Griekenland geconfronteerd kan worden op administratiefrechtelijk vlak of op het vlak van diens toegang tot bepaalde voorzieningen eigen zijn aan de processen en werking van structuren in elke lidstaat, en dat dit in het bijzonder het geval zal zijn wanneer de betrokkene een en ander zelf in de hand werkt (en bemoeilijkt)

door zich te verplaatsen doorheen en tussen diverse lidstaten of wanneer deze zelfs doelbewust essentiële stukken zou achterhouden of vernietigen en zodoende a fortiori niet zou tegemoet komen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid daar niet wordt aangetoond dat een en ander verband zou houden met een situatie "buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om."

Bovendien blijkt uit de landeninformatie dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo wordt volgens het laatste AIDA-rapport " the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email" (vrije vertaling: "de aanvraag tot verlenging wordt, tezamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld") (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, p. 244). Uit de landeninformatie blijkt ook dat de mogelijkheid om sinds november 2021 een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen door een aantal Ngo's als een positieve ontwikkeling is verwelkomd (Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, p. 14; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights, p. 9). Bovendien stelt dit de begunstigde in staat om pas in een vergevorderd stadium van de procedure voor verlenging naar Griekenland te reizen: om naar zijn afspraak bij het bevoegde politiebureau te gaan nadat hij de bevestiging van de Griekse autoriteiten via e-mail heeft ontvangen.

2. Paspoort
Begunstigden dienen een verzoek in te dienen bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De begunstigde moet bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40 euro betalen (73 euro voor kinderen). De begunstigde moet alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs) scannen en bij het bevoegde vreemdelingenbureau een afspraak aanvragen om hun aanvraag persoonlijk te bevestigen. Naast deze stappen moeten begunstigden ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p.253-256). De begunstigde moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : https:// greece.refugee.info/en-us/articles/4985654192535). Het is dus duidelijk dat een begunstigde van internationale bescherming met een dergelijk reisdocument in staat is geweest om een bepaald bedrag bijeen te brengen en bepaalde complexe stappen te ondernemen die een zekere mate van digitale vaardigheid en contacten met de Griekse autoriteiten vereisen. In een dergelijk geval moeten worden vastgesteld dat er een zekere mate van vertrouwen bestaat in de Griekse politie en dat de begunstigde bij de toewijzing van zijn middelen voorrang heeft gegeven aan zijn vertrek uit Griekenland boven het doen gelden van zijn rechten in Griekenland. Uit een transversale lezing van de objectieve informatie blijkt ook dat de complexiteit van de procedures voor het verkrijgen van een paspoort niet groter is dan die voor het verkrijgen van andere documenten.

3. AFM-nummer (fiscale registratie)
De commissaris-generaal duidt verder dat uit objectieve informatie blijkt dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem). Na het verkrijgen van de ADET, dienen begunstigden een afspraak te maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van de AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21).

4. AMKA nummer (sociale zekerheid)
De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde

voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p. 266; en Communication on the status of migration management in mainland Greece). Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te activeren bij de Griekse autoriteiten.

Met het sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen begunstigden van internationale bescherming onder dezelfde voorwaarden als Griekse burgers gratis medische zorg krijgen. Om van deze rechten te kunnen genieten, moeten begunstigden dit nummer aanvragen, maar voortaan ook activeren. Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023, is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt". De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 valt de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel. Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven en moet het nummer vervolgens worden geactiveerd met een bewijs van adres en werk/studie. De verordening bepaalt dat het bewijs van verblijf kan worden geleverd op basis van een van de volgende documenten: bewijs van eigendom, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een detentiecertificaat voorleggen.

Het laatste RSA-rapport, gepubliceerd in april 2025 wees ook op de verplichting voor begunstigden om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te overleggen die op het ERGANI-platform is gedownload om hun verblijfplaats aan te tonen. Dit rapport maakt melding van een circulaire logica in Griekenland, waarbij wordt gesteld dat een actieve AMKA een van de voorwaarden is voor het verkrijgen van een arbeidsovereenkomst. Begunstigden zouden dus geen toegang hebben tot werk of sociale zekerheid, aangezien het zoeken naar een geregistreerde baan afhankelijk is van de activering van de AMKA, die op haar beurt weer afhankelijk is van die baan.

Deze circulaire logica is echter niet terug te vinden is in de andere informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt. Het laatste AIDA-rapport dat in september 2025 is gepubliceerd, bevestigt de noodzaak om een AMKA te activeren om toegang te krijgen tot gezondheidszorg en de noodzaak voor begunstigden van bescherming om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te verstrekken die is gedownload op het ERGANI-platform om hun verblijf in Griekenland aan te tonen. Hoewel dit rapport uitgebreid ingaat op kwesties die verband houden met zowel werkgelegenheid als sociale zekerheid, wordt er geen melding gemaakt van een circulaire logica of van de noodzaak om in het bezit te zijn van een actieve AMKA om een arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten. Een grondigere analyse van het eerder genoemde RSA-rapport (dat dus vijf maanden eerder werd gepubliceerd) maakt deze constatering des te opvallender. Uit het RSA-rapport blijkt namelijk dat er in de relevante passages (blz. 22 en 34) geen bronnen worden genoemd die deze circulaire logica bevestigen. De verwijzing naar de website van de Griekse overheid (https://www.amka.gr/faq.html) die bevestigt dat een bewijs van tewerkstelling moet worden voorgelegd om de AMKA te activeren, geeft geenszins aan dat een actieve AMKA een voorwaarde is voor tewerkstelling.

Gezien deze tegenstrijdige informatie heeft het Commissariaat-generaal een reactie gevraagd aan het Griekse ministerie van Asiel en Migratie (zie NOTA in de map 'landeninformatie'). Hierin wordt verduidelijkt dat een arbeidsovereenkomst niet wettelijk vereist is om de A.M.K.A. te activeren, maar het A.M.K.A.-nummer is wel degelijk nodig voor de registratie van een arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem. Het Griekse ministerie erkent echter dat, hoewel uit de wet geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer kunnen bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat.

Op basis van het bovenstaande is het Commissariaat-generaal van mening dat er, afgezien van de wettelijke voorschriften, momenteel administratieve belemmeringen bestaan die de activering van het sociale zekerheidsnummer voor begunstigden van internationale bescherming die geen geregistreerde baan hebben, aanzienlijk bemoeilijken. Uit de analyse van bovenstaande objectieve informatie kan echter niet worden geconcludeerd dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANIplatform te registreren. Het ontbreken van concrete verwijzingen hiernaar en de door de Griekse overheid verstrekte informatie, gelezen in het licht van het laatste AIDA-rapport, laten niet toe te concluderen dat er een cirkelredenering bestaat tussen de activering van het AMKA-nummer en de registratie van een arbeidsovereenkomst. Deze vaststelling mag echter niet verhullen dat personen die bescherming genieten bij elk van deze stappen met administratieve moeilijkheden kunnen worden geconfronteerd.

Verder wijst de info erop dat begunstigden zonder actieve AMKA niet verstoken zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: https://help.unhcr.org/ greece/living-in-greece/access-to-healthcare/; AIDA, Country Report: Griekenland. Update 2023; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : https://help.unhcr.org/greece/living-ingreece/access-to-healthcare_; Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden. Hoewel een eventueel gebrek aan geldige/actieve persoonlijke documenten kan leiden tot tijdelijke situaties waarbij statushouders/ begunstigden moeilijker toegang hebben tot bepaalde basisvoorzieningen, betekent dit niet dat alle statushouders/begunstigden bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie. Dit risico hangt in de eerste plaats af van persoonlijke kenmerken, zoals de mate van zelfredzaamheid om in het eigen levensonderhoud te voorzien (via activiteiten in de formele of informele economie) of om een beroep te doen op de bijstand van organisaties die ondersteuning bieden aan statushouders/begunstigden van internationale bescherming, het al dan niet aanwezig zijn van ernstige kwetsbaarheden die een belangrijke negatieve impact hebben op de zelfredzaamheid en de mate waarin iemand over eigen middelen en/of een ondersteunend netwerk beschikt.
Daarbij komt het aan u toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat u zich op de beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat u niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Wat betreft uw situatie in Griekenland als verzoeker om internationale bescherming.
Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer er u internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met bepaalde feiten en situaties – uw vrouw verklaarde dat het opvangcentrum erg vuil was en er kakkerlakken aanwezig waren (CGVS S., p. 6) – moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.

Wat betreft uw socio-economische omstandigheden als begunstigde van internationale bescherming.
Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van huisvesting en werkgelegenheid voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie. Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

U toont niet op afdoende wijze aan dat u niet in de mogelijkheid zou zijn (geweest) om tewerkstelling of huisvesting te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien u toe om de middelen die

het recht en uw status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen u evenwel niet aantoont. U toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. U toont niet aan dat u, buiten uw wil en haar persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen.

Wat de toegang tot huisvesting betreft, herinnert het CGVS eraan dat, hoewel de toegang tot huisvesting en fatsoenlijke materiële omstandigheden voor personen die om internationale bescherming verzoeken, gewaarborgd is, een dergelijke verplichting niet bestaat ten aanzien van personen die internationale bescherming genieten (art. 34, lid 1, van de kwalificatierichtlijn). Uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat artikel 3 niet kan worden uitgelegd als een verplichting voor de Hoge Verdragsluitende Partijen om een recht op huisvesting te garanderen aan alle personen die onder hun rechtsmacht vallen, en dat hieruit geen algemene plicht kan worden afgeleid om vluchtelingen financiële bijstand te verlenen zodat zij een bepaald levenspeil kunnen handhaven (EHRM, Samsam Mohammed Hussein e.a. tegen Nederland en Italië, 2 april 2013, §70). Begunstigden van internationale bescherming moeten in principe hun opvangcentrum 30 dagen na de toekenning van hun status verlaten. Verder bestaat er in beperkte mate ondersteuning door het HELIOS+-programma, de opvangcentra voor daklozen, lokale initiatieven en ngo's. Bijgevolg is de meerderheid van de begunstigden van internationale bescherming "self-accommodated" en verblijft zij in informele huisvesting (zie Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in september 2024). Het enkele feit dat de Griekse autoriteiten u bij uw terugkeer geen huisvesting zullen garanderen, volstaat dan ook niet om aan te tonen dat u zou worden blootgesteld aan een situatie die kan worden gelijkgesteld met onmenselijke behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. Het is aan u om aan te tonen dat u volledig afhankelijk zult zijn van overheidssteun en dat de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten ertoe zou leiden dat u, ongeacht uw wil en persoonlijke keuzes, in een situatie van extreme materiële ontbering zou brengen, waardoor u niet in uw meest elementaire behoeften, zoals eten, drinken, wassen en huisvesting, zou kunnen voorzien en waardoor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden aangetast of in een staat van verval zou raken die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin HvJ-EU, 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 90).
U maakt niet aannemelijk dat u daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in uw elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat u zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Het CGVS beschikt evenmin over aanwijzingen dat u verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Uw situatie kan dan ook niet worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak).

In dit verband dient er vooreerst benadrukt te worden dat u reeds op 6 december 2025 (Verklaring DVZ, vraag 33; CGVS, p. 8; CGVS S., p. 6) en aldus slechts een maand nadat u uw internationale beschermingsstatus heeft verkregen op 4 november 2025 en zestien of zeventien dagen na het verkrijgen van uw Griekse reispaspoort (CGVS, p. 8), Griekenland heeft verlaten. Dit getuigt niet van een oprechte intentie om een duurzaam bestaan in Griekenland uit te bouwen en er uw rechten te doen gelden.

Dat jullie geen ernstige stappen hebben ondernomen om in Griekenland een leven op te bouwen blijkt voorts uit jullie verklaringen dat jullie in Griekenland nooit gewerkt hebben (CGVS, p. 8; CGVS S., p. 6) en ook niet ernstig gepoogd hebben om zich op de Griekse arbeidsmarkt te begeven. Uw echtgenote erkende niet naar werk te hebben gezocht. U verklaarde weliswaar 'lang' naar werk op zoek te zijn geweest, maar u zocht enkel op Lesbos waar u zich louter aanbood bij een fabriek, winkels en restaurants en zo'n acht tot tien dagen op een plek wachtte waar arbeiders op zoek naar werk samenkomen (CGVS, p. 8 en 11; CGVS S., p. 6 en 9). De door jullie vermelde inspanningen in een periode van nauwelijks twee à drie weken (CGVS, p. 11) volstaan echter niet om degelijke conclusies over de onmogelijkheid om werk te vinden in jullie hoofde te trekken. Verdere stappen om werk te vinden, zetten jullie bovendien niet. Hierboven is immers reeds gebleken dat jullie de documenten die nodig zijn om actief te zijn op de arbeidsmarkt, met name een AFM en een AMKA, niet in orde hebben gemaakt. Ofschoon u te horen kreeg dat u voor werk de taal moest kennen (CGVS, p. 7 en 11; CGVS S., p. 6 en 9), hebben jullie geen Grieks geleerd (CGVS, p. 13; CGVS S., p. 10). U zocht ook niet buiten Mytilini (Lesbos) naar werk (CGVS, p. 12; CGVS S., p. 9). Jullie schreven zich in Griekenland ook nooit in een interimkantoor in, noch begaven jullie zich ooit naar een organisatie die jullie zouden kunnen helpen bij het vinden van werk omdat jullie naar eigen zeggen niet wisten dat deze bestonden (CGVS, p. 11; CGVS S., p. 9). Nochtans blijkt uit een korte zoektocht op het internet waarover u in Griekenland beschikte (CGVS, p. 10; CGVS S., p. 8) dat er in Griekenland wel degelijk interimkantoren zijn, alsook diverse organisaties die begunstigden van internationale bescherming helpen bij hun zoektocht naar werk en bij het aanleren van de Griekse taal (zie administratief dossier). Daarenboven liet u zich evenmin als werkzoekende bij de openbare dienst voor arbeidsvoorziening van het ministerie van arbeid (DYPA/OAED) (zie administratief dossier) inschrijven (CGVS, p. 12). Er dient dan ook opgemerkt te worden dat indien jullie daadwerkelijk het plan hadden opgevat om zich in Griekenland te vestigen en er een leven uit te bouwen er

verwacht kan worden dat jullie net alle stappen zouden ondernemen om aan werk te geraken zodoende er jullie situatie te verbeteren, toegang te krijgen tot de woningmarkt in Griekenland en te kunnen integreren in de Griekse samenleving. Dit hebben jullie echter duidelijk niet gedaan. Bijgevolg blijkt uit niets dat, indien jullie bij terugkeer wel ernstige inspanningen zouden leveren om toegang te verkrijgen tot de Griekse arbeidsmarkt, jullie hiertoe geen of onvoldoende toegang zullen krijgen om aldus in jullie financiële en woonnoden te voorzien.

Wat betreft uw (onsuccesvolle) zoektocht naar huisvesting, dient hieraan toegevoegd te worden dat u louter rondvroeg bij medebewoners en het personeel van het opvangcentrum en zich twee à drie keer aanbood bij vastgoedmakelaars (CGVS, p. 7 en 11). De periode waarin u naar huisvesting zocht is echter veel te kort om sluitende conclusies te kunnen trekken over de onmogelijkheid om huisvesting in Griekenland te regelen, temeer daar u na uw vertrek uit het centrum rechtstreeks naar België bent gekomen (Bijkomende vragen M-status; CGVS, p. 7) zonder nog op zoek te gaan naar huisvesting (CGVS p. 11). Bijgevolg blijkt uit niets dat, indien u bij terugkeer wel ernstige inspanningen zou leveren om huisvesting te regelen, u hierin niet zal slagen.

Daarenboven blijkt dat jullie ondernemend en zelfredzaam zijn en (al dan niet met de hulp van derden) financiële mogelijkheden hebben. Zo dient vooreerst benadrukt te worden dat u decennialang woonde in Iran waar u werkte in de bouwsector (Verklaring DVZ, vragen 10, 12 en 33; CGVS, p. 4). Ook uw vrouw werkte jarenlang in Iran (CGVS S., p. 3). Vervolgens verhuisden jullie voor zo'n zes jaar naar Turkije waar u er eveneens in slaagde om een woonst te huren en actief te zijn op de arbeidsmarkt (Verklaring DVZ, vraag 33; CGVS, p. 5; CGVS S., p. 4). Nadien regelde u zelf uw uitreis naar Griekenland. Jullie slaagden er bovendien in om jullie reis, die maar liefst 13000 euro kostte, te financieren (Verklaring DVZ, vraag 32; CGVS, p. 6; CGVS S., p. 5). Tot slot kon u uw reis van Lesbos over Athene naar België financieren (CGVS, p. 7; CGVS S., p. 5 en 6). U raakte tevens wegwijs in de Griekse bureaucratie, want jullie konden er de nodige administratieve stappen zetten om jullie documenten te regelen (CGVS, p. 6, 8, 9 en 10; CGVS S., p. 5 en 7). Aansluitend kan er nog op gewezen worden dat u over een netwerk beschikt dat u ondersteunt. Zo verbleef u na uw aankomst in België en nog voordat u een opvangcentrum werd toegewezen een maand bij uw dochter (CGVS, p. 2; CGVS S., p. 2) M. M. (O.V. x.xxx.xxx), die in België een verblijfstitel heeft en die eveneens jullie reis en vliegticket waarmee jullie naar België vlogen regelde en betaalde (CGVS, p. 6, 7 en 8). Daarnaast hebben u en uw vrouw meerdere familieleden in Iran en Afghanistan (Verklaring DVZ, vraag 18; CGVS, p. 3; Verklaring DVZ S., vraag 18; CGVS S., p. 3) bij wie u geld kon lenen om uw reis te bekostigen (CGVS, p. 6; CGVS S., p. 5 en 6). In Griekenland leerde u overigens mensen kennen met wie u uw dagen doorbracht en die u bijv. als tolk bij uw zoektocht naar huisvesting bijstonden (CGVS, p. 7 en 11). Uit niets blijkt dat bovenstaande personen bij uw terugkeer naar Griekenland u niet meer zouden steunen. Verder kan er nog aangestipt worden dat u ook in België wel degelijk in staat bent om te werken aangezien u reeds actief bent als poetser in het opvangcentrum en graag zou werken in de Belgische bouwsector (CGVS, p. 2). Bovenstaande vaststellingen nopen ertoe te besluiten dat jullie wel degelijk over voldoende (financiële) middelen en een netwerk beschikken en jullie voldoende zelfredzaamheid aan de dag kunnen leggen om bij een terugkeer naar Griekenland, als personen die er internationale bescherming genieten, moeilijkheden die gepaard gaan met een integratie in de Griekse samenleving het hoofd te bieden.

Wat betreft uw medische en psychologische problemen en uw toegang tot medische zorg bij terugkeer.
Uit uw verklaringen, namelijk dat u gestrest bent en al een tijdje last heeft van een soort zenuwtrek waarbij uw hoofd begint te schudden en u uit uw slaap wordt gehaald (Bijkomende vragen M-status; CGVS, p. 2, 13, 16 en 17), blijkt daarenboven geen voldoende significante kwetsbaarheidsfactor van uw kant die deze analyse in verband met uw zelfredzaamheid zou kunnen wijzigen. Immers, er dient, zoals eerder gesteld, op gewezen te worden dat deze beweerde problematiek niet met medische en/of psychologische attesten wordt gestaafd waardoor uit niets de realiteit, de omvang en de ernst van de problemen die u beweert te hebben, hoe lang ze al bestaan, de behandeling die ze vereisen en, in elk geval, de onmogelijkheid voor u om een behandeling in Griekenland voort te zetten, blijkt. Dat u stress heeft, slecht slaapt en piekert (CGVS, p. 13 en 16), is louter gebaseerd op uw verklaringen. Dit is aldus niet voldoende om het bestaan van een kwetsbaarheid vast te stellen die een ander onderzoek van uw leefomstandigheden in Griekenland rechtvaardigt. U heeft vooralsnog geen arts gesproken over de problematiek (CGVS, p. 13 en 16) en neemt hiervoor geen medicatie (CGVS, p. 13). Het CGVS merkt ook op dat u bij uw aankomst in België geen bijzondere procedurele noden hebt aangegeven (Vragenlijst "bijzondere procedure noden" DVZ), dat u geen kwetsbaarheid hebt aangegeven (zoals medische of psychologische problemen) bij de registratie van uw aanvraag voor internationale bescherming, dat uw gezondheidstoestand "goed" was (Verklaring DVZ, vraag 29) en dat u aangaf dat de 'duizeligheid' waar u last van had geen invloed heeft op uw dagelijks functioneren (Bijkomende vragen M-status).

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-generaal van oordeel dat u, gelet op de hierboven geciteerde informatie over de toegang tot gezondheidszorg, niet hebt aangetoond dat u,

indien u voor de vermelde problemen in geval van terugkeer naar Griekenland medische verzorging zou zoeken, zal worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging, zeker omdat nergens uit uw verklaringen blijkt dat u in het verleden al geprobeerd zou hebben om in Griekenland medisch verzorgd te worden (Bijkomende vragen M-status Griekenland; CGVS, p. 16).

Wat betreft (eventuele) veiligheidsproblemen die u gekend zou hebben in Griekenland na het toekennen van internationale bescherming.

Waar u aanhaalt dat u bedreigd werd door de vader van de kapitein van de boot waarmee jullie naar Griekenland gesmokkeld werden (Verklaring DVZ, vraag 33; CGVS-vragenlijst, ingevuld op DVZ, vragen 3.4 en 3.5; CGVS, p. 6, 8, 9 en 14), dient vooreerst gewezen te worden op een tegenstrijdigheid. Zo verklaart u dat er slechts eenmalig gebeld werd naar uw vriend N. om u te bedreigen (CGVS, p. 15) daar waar uw vrouw spreekt over twee telefoontjes (CGVS S., p. 11). Dit breekt uw geloofwaardigheid af. Wat de vijf screenshots van een WhatsApp gesprek betreft, spreekt het voor zich dat hier geen waarde aan gehecht kan worden daar uit niets blijkt wie deze berichten verstuurde en een chatbericht eenvoudigweg verstuurd kan worden met andere doeleinden en geen enkele garantie biedt over de waarachtigheid van hetgeen verklaard wordt. Hoe dan ook, u hebt niet aannemelijk gemaakt dat u voor de problemen die u met uw belagers hebt gehad, of indien deze problemen zich bij terugkeer naar Griekenland (opnieuw) zouden voordoen, geen of onvoldoende gebruik zou kunnen maken van de beschermingsmogelijkheden die in Griekenland beschikbaar zijn. Zo heeft u niet op overtuigende wijze aangetoond dat u, rekening houdend met uw individuele situatie, de nodige ernstige pogingen ondernomen hebt om er uw rechten te doen gelden. U gaf weliswaar de bedreiging vanwege de vader van de kapitein een keer aan bij het meldpunt van de politie in het opvangcentrum (CGVS, p. 15; CGVS S., p. 11). Omdat zij de zaak niet ernstig namen en zelfs spotten met u (CGVS, p. 9 en 15; CGVS S., p. 11), besloot u geen verdere stappen te ondernemen en diende u geen officiële klacht in (CGVS, p. 15). Evenmin zette u stappen om het volgens u gebrekkige optreden van de politieagenten aan te kaarten bij hogere autoriteiten (CGVS, p. 15; CGVS S., p. 11). Nochtans kan uit spotternijen van enkele individuele agenten niet zonder meer besloten worden tot een algemene onwil of onkunde vanwege de hele Griekse overheid om u, indien nodig, de nodige bescherming te bieden, zeker omdat hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u uiteraard de nodige stappen zet. Bovendien moet worden benadrukt dat de door een nationale autoriteit geboden bescherming effectief moet zijn. Deze bescherming hoeft echter niet absoluut te zijn en bescherming bieden tegen alle handelingen van derden. De autoriteiten hebben een plicht om de burgers te beschermen, maar deze plicht houdt geenszins een resultaatsverplichting in. Bovendien kan geen enkele rechtsregel absolute bescherming bieden, maar volstaat het dat er redelijke maatregelen bestaan om vervolging of ernstige schendingen te voorkomen. Gelet op het geheel van voorgaande bevindingen ben ik de mening toegedaan dat u niet alle redelijkerwijze van u te mogen verwachten stappen tot het verkrijgen van hulp en/of bescherming van de in Griekenland opererende veiligheidsinstanties heeft uitgeput en aldus onvoldoende aangetoond dat het verkrijgen van internationale bescherming in België voor u de enige overgebleven uitweg was.

Betreffende de toegang tot onderwijs
Wat betreft het gebrek aan onderwijsmogelijkheden voor uw kinderen (CGVS, p. 8, 11 en 14; CGVS S., p. 6), dient vooreerst te worden aangestipt dat uw vrouw beweert dat jullie zelf niet op zoek gingen naar scholing voor jullie kinderen (CGVS S., p. 10). Ook zelf geeft u toe dat jullie wel in het opvangcentrum zouden gehoord hebben van anderen dat er geen onderwijsmogelijkheden waren, maar dat jullie geen stappen zetten om onderwijs voor jullie kinderen te bekomen, ook niet na jullie vertrek uit het opvangcentrum (CGVS, p. 13 en 14). De uitleg dat jullie te bang waren vanwege de bedreigingen van de kapitein (CGVS, p. 13 en 14), volstaat niet. Nochtans impliceert hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden dat er onderwijsmogelijkheden zijn, mits u uiteraard de nodige stappen zet. In Griekenland is er schoolplicht, ook voor begunstigden van internationale bescherming en er worden van overheidswege verschillende initiatieven genomen om migrantenkinderen te integreren in het onderwijssysteem (zie de informatie toegevoegd aan uw administratief dossier en zie https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf). Uit niets blijkt dan ook dat uw kinderen bij terugkeer naar Griekenland geen toegang zullen hebben tot onderwijs.

De overige door u in het kader van uw verzoek neergelegde documenten kunnen bovenstaande beslissing niet wijzigen. Uw identiteit, uw nationaliteit en uw verblijf in Iran, zoals blijkt uit het Afghaanse voorlopige identiteitsdocument en uw Iraanse verblijfsvergunning, staan hier immers niet meteen ter discussie.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén

feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.
Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Afghanistan.
(…)"

1.3. De bestreden beslissing, genomen ten aanzien van verzoekster, luidt als volgt:

"*(…)*
A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bent u een Tadzjiekse afkomstig uit Sarasjiab Bekerabad, stad Herat, provincie Herat (Afghanistan) en bent u Afghaans staatsburger. Toen u zes maanden oud was verlieten uw ouders uw land. U woonde en werkte zo'n 27 jaar legaal in Mashad (Iran) en trouwde er met S. M. (O.V. xx.xxx.xxx). Uw zoon A. A. werd seksueel misbruikt door een buurman. Jullie wilden klacht indienen, maar de buurman bedreigde jullie en sloeg uw man. Jullie besloten Iran te verlaten en in 1398 (= 2019/2020) naar Trabzon (Turkije) te verhuizen waar jullie zes jaar deels legaal, deels illegaal woonden. Uw dochter M. M. (O.V. x.xxx.xxx) diende op 9 november 2015 een verzoek om internationale bescherming in België in. Op 31 januari 2018 werd haar het statuut van subsidiair beschermde verleend. Plotseling werd jullie Turkse verblijfsvergunning niet meer verlengd en mochten uw kinderen niet meer verder studeren. Uit vrees voor deportatie besloten jullie naar Griekenland door te reizen waar jullie in oktober 2025 aankwamen. Nadat jullie boot op een rots was gebotst, nam de Turkse kapitein de gsm van uw man en verdween. Op 26 oktober 2025 verzochten u, uw man en uw kinderen te Mytilini (Griekenland) om internationale bescherming. Op 4 november 2025 verkregen jullie de vluchtelingenstatus. Jullie bleven tot aan jullie vertrek in het opvangcentrum. Tijdens jullie verblijf daar werd uw man twee keer ondervraagd door de Griekse politie over de Turkse kapitein. Een man genaamd N. werd nadien tweemaal opgebeld door de vader van de kapitein die uw man bedreigde. Jullie wilden deze bedreiging aanklagen bij de Griekse autoriteiten, maar de vier agenten in het opvangcentrum lachten met de zaak en zeiden dat ze niets konden doen. Op 6 december 2025 reisden jullie met een vlucht naar België, waar u en uw man op 10 december 2025 een verzoek om internationale bescherming indienden. Bij een eventuele terugkeer naar Griekenland vreest u de bedreigingen vanwege de vader van de kapitein, geen onderwijs te vinden voor uw kinderen en geen (financiële) ondersteuning te krijgen.

Ter ondersteuning van uw identiteit en/of uw asielmotieven legde u uw originele Griekse verblijfsvergunning geldig van 4 november 2025 tot 3 november 2028; uw Griekse reispaspoort geldig van 12 november 2025 tot 11 november 2030; de Griekse verblijfsvergunningen van uw kinderen geldig van 4 november 2025 tot 3 november 2028; en de Griekse reispaspoorten van uw kinderen geldig van 12 november 2025 tot 11 november 2028 neer. Daarnaast legde u uw Iraanse verblijfsvergunning en de Iraanse verblijfsvergunning van uw zoon A. A. in kopie neer.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u geen elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen. Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn, met name uw Griekse verblijfsvergunning en reispaspoort en deze van uw kinderen, blijkt dat jullie reeds internationale bescherming genieten in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

Er dient opgemerkt te worden dat u uw verzoek om internationale bescherming geheel steunt op de motieven die werden aangehaald door uw man S. M. (O.V. xx.xxx.xxx). In het kader van zijn verzoek werd een beslissing tot niet-ontvankelijkheid genomen die luidt als volgt:

"[…]"

Derhalve is uw verzoek om internationale bescherming ook niet-ontvankelijk.

De door u in het kader van uw verzoek neergelegde documenten kunnen bovenstaande beslissing niet wijzigen. Het (legale) verblijf van u en uw zoon A. A. in Iran, zoals blijkt uit jullie Iraanse verblijfsvergunningen, staat hier immers niet meteen ter discussie. Evenmin wordt betwist dat u en uw kinderen de vluchtelingenstatus werd toegekend in Griekenland.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Afghanistan."
(…)"

2. Gegrondheid beroep

2.1. Verzoekschrift

In een enig middel voeren verzoekers de schending aan van de artikelen 1, 21, 23, 24 en 33 van het Internationaal Verdrag betreffende de Status van Vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 en goedgekeurd bij wet van 26 juni 1953 (hierna: het Verdrag van Genève), van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van de artikelen 1, 2, 3, 4, 18, 19 en 24 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), van de artikelen 12 en 33 van de Richtlijn 2013/32/EU het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: de Richtlijn 2013/32/EU), van de artikelen 4, 22, 26, 27, 29, 30, 32 en 34 van de Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (hierna: de Richtlijn 2011/95/EU), van de artikelen 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 48/7, 57/1 en 57/6 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van "*het beginsel van behoorlijk bestuur (EU-recht en Belgisch administratief recht), waaronder de zorgvuldigheidsplicht*". Verzoekers werpen tevens een appreciatiefout op.

Verzoekers menen dat op basis van de algemene informatie over de situatie van erkende vluchtelingen in Griekenland de ernstige schade die zij hebben ondervonden en die zij bij terugkeer zullen ondervinden de door het Hof van Justitie vereiste drempel van extreme materiële deprivatie bereikt. Zij gaan, onder verwijzing naar rapporten van onder andere AIDA/ECRE en RSA/PRO ASYL, uitgebreid in op de algemene situatie in Griekenland. Zij bespreken in eerste instantie het vijandig klimaat en het geweld ten opzichte van migranten, alsook de slechte behandeling door de Griekse politie. Vervolgens gaan zij dieper in op de materiële situatie van statushouders in Griekenland. Zij verwijzen naar Duitse en Nederlandse rechtspraak en een rapport van 19 november 2025 waarin verschillende Griekse maatschappelijke organisaties kritiek hebben geuit op de COI Focus "*Aide aux migrants*" van 25 juli 2025 omdat zij van mening zijn dat het niet gebaseerd is op accurate en actuele informatie en waarin tevens wordt gewezen op verschillende obstakels waarmee erkende vluchtelingen in Griekenland worden geconfronteerd. Zij bespreken verder de toegang tot werkgelegenheid, tot onderwijs, tot huisvesting, tot voedsel en water, tot gezondheidszorgen, de problemen rond activering van het AMKA-nummer en rond het AMA-nummer, de toegang tot sociale uitkeringen en de administratieve moeilijkheden. Zij besluiten dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland zeer snel en "*gemakkelijk*" in een situatie van extreme materiële onzekerheid terechtkomen, ongeacht hun persoonlijke keuzes en wil, dat de verwerende partij geen enkele bron heeft aangevoerd op grond waarvan zou kunnen worden vastgesteld dat zij in geval van terugkeer geen risico zouden lopen op een onmenselijke en/of vernederende behandeling en dat vooral niet kan aangenomen worden dat Griekenland de minimumrechten- en normen garandeert die de Europese instrumenten voorschrijven en waardoor niet kan worden

aangenomen dat hun huidige verzoeken niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard. Vervolgens gaan verzoekers in op hun persoonlijke situatie bij terugkeer. Zij wijzen erop dat zij duidelijke pogingen hebben ondernomen om zich in Griekenland te integreren en een zelfstandig leven op te bouwen; echter stuitten zij op structurele obstakels. Zij benadrukken hun bijzondere kwetsbaarheid als gezin met drie minderjarige kinderen van 14, 6 en 5 jaar oud. Zij beschikken ook niet over een sociaal of familiaal ondersteuningsnetwerk in Griekenland, noch over financiële middelen en zijn volledig op zichzelf aangewezen. Ook vormt de ernstige taalbarrière een bijkomende kwetsbaarheidsfactor en essentieel obstakel voor elke vorm van effectieve integratie in Griekenland. Voorts halen verzoekers aan dat hun zoektocht naar huisvesting en werk niets heeft opgebracht, dat zij niet de nodige informatie, documenten en/of ondersteuning hebben ontvangen en dat de gezondheidszorg voor hen in de praktijk volledig ontoegankelijk zal zijn. Zij halen aan dat zij nooit een AFM- of AMKA-nummer hebben ontvangen, er zelfs nog nooit van gehoord hadden, dat er lange wachttijden zullen gelden voor de afgifte van documenten bij terugkeer en dat zij ook niet in aanmerking komen voor sociale uitkeringen en niet kunnen rekenen op een netwerk. Verzoekers besluiten dat zij als begunstigden van internationale bescherming geen daadwerkelijke toegang hebben (gehad) tot hun rechten om in hun basisbehoeften te voorzien en wijzen nogmaals op de aanwezigheid van hun drie minderjarige kinderen die bijzonder kwetsbaar zijn. Zij hekelen dat de verwerende partij op generlei wijze rekening heeft gehouden met het hoger belang van het kind en waardoor artikel 51/7 van de Vreemdelingenwet is geschonden. Tot slot benadrukken zij de volgens hen aangetoonde nood aan internationale bescherming.

Verzoekers vragen de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) om hen de vluchtelingenstatus toe te kennen, in ondergeschikte orde om hen subsidiaire bescherming toe te kennen en in zeer ondergeschikte orde om de bestreden beslissingen te vernietigen.

2.2. Stukken

2.2.1. Verzoekers voegen ter staving van hun betoog volgende stukken bij hun verzoekschrift:

- rapport Griekse maatschappelijke organisaties *d.d*. 19 november 2025 (stuk 3);
- brief RSA naar Mr. Lahaye *d.d*. 16 januari 2026 (stuk 4);
- Europese Commissie, brief naar staatssecretaris, Ares(2023)8268343 *d.d*. 4 december 2025 (stuk 5);
- Franstalige arbeidsrechtbank, beschikking n°25/880/k *d.d.* 18 december 2025 (stuk 6);
- e-mail Fedasil *d.d*. 9 januari 2026 (stuk 7).

2.2.2. De verwerende partij legt op 18 augustus 2026, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer waarin wordt gewezen op volgende rapporten en waarnaar een weblink wordt toegevoegd:

- RSA/PRO ASYL, "*Recogised Refugees 2025. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", april 2026;
- CEDOCA, "*COI Focus, GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*", 13 februari 2026;
- CEDOCA, *"COI Focus, GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026;
- CEDOCA, "*COI Focus, Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", 17 juni 2026;
- AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025*", juli 2026.

2.2.3. Verzoekers leggen op 19 augustus 2026, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer met daarbij gevoegd een medisch attest voor verzoeker (stuk 1) en het rapport RSA/PRO ASYL, "*Recogised Refugees 2025. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*" van april 2026 (stuk 2).

2.3. Beoordeling

2.3.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissingen zijn gesteund en de kritiek van verzoekers daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

2.3.2. De Raad, die beschikt over een hervormingsbevoegdheid, moet een arrest vellen dat gemotiveerd is en geeft aan waarom verzoekers' verzoeken om internationale bescherming al dan niet beantwoorden aan de voorwaarden van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, waarbij hij duidelijk en ondubbelzinnig de redenen uiteenzet die hem ertoe brengen die beslissing te nemen.

2.3.3. Ontvankelijkheid van het middel

De Raad benadrukt dat de bestreden beslissingen werden genomen op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, dat aan de commissaris-generaal de bevoegdheid geeft om een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk te verklaren wanneer de verzoeker reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. De aangevoerde schending van de artikelen 1, 21, 23, 24 en 33 van het Verdrag van Genève en van de oude artikelen 48/3, 48/4, 48/5, 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet mist dan ook juridische grondslag. Bovendien houden de bestreden beslissingen op zich geen verwijderingsmaatregel in.

Luidens oud artikel 39/69, § 1, tweede lid, 4°, van de Vreemdelingenwet moet een verzoekschrift op straffe van nietigheid "*een uiteenzetting van de feiten en middelen bevatten die ter ondersteuning van het beroep worden ingeroepen*". Onder *"middel*" wordt begrepen "*een voldoende duidelijke omschrijving van de door de bestreden beslissing[en] overtreden rechtsregel of rechtsprincipe en van de wijze waarop die rechtsregel of dat rechtsprincipe door de bestreden beslissing[en] wordt geschonden*" (RvS 22 januari 2010, nr. 199.798). Te dezen voeren verzoekers de schending aan van artikel 19 van het Handvest, van artikel 12 van de voormalige Richtlijn 2013/32/EU en van artikel 4 van voormalige Richtlijn 2011/95/EU, doch geven zij niet de minste toelichting over de wijze waarop zij deze artikelen geschonden achten.

De artikelen 22, 26, 27, 29, 30, 32 en 34 van de voormalige Richtlijn 2011/95/EU, thans de artikelen 22, 26, 28, 29, 31, 32, 34 en 35 van Verordening (EU) 2024/1347 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad (hierna: de Verordening (EU) 2024/1347), ressorteren onder het hoofdstuk VII van deze voormalige richtlijn. Het Hof van Justitie stelde reeds dat schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de voormalige Richtlijn 2011/95/EU, die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, niet volstaan om het vermoeden van het interstatelijk vertrouwensbeginsel te weerleggen (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 92). De schending van deze bepalingen wordt dan ook niet dienstig aangevoerd.

Waar verzoekers een schending van artikel 18 van het Handvest aanvoeren, merkt de Raad op dat deze bepaling het Verdrag van Genève slechts bevestigt. In het kader van huidig beroep zal worden nagegaan of verzoekers actueel internationale bescherming genieten in Griekenland en of hun grondrechten als begunstigde van internationale bescherming er zullen worden geëerbiedigd.

Het enig middel is, wat het voorgaande betreft, niet-ontvankelijk.

2.3.4. De formele motiveringsplicht, voorgeschreven in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en in artikel 62, § 2, eerste lid, van de Vreemdelingenwet, heeft tot doel de betrokkene een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing te verschaffen, dat hij in staat is te weten of het zin heeft zich tegen die beslissing te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De motieven die aan de bestreden beslissingen ten grondslag liggen, kunnen op eenvoudige wijze in deze beslissingen worden gelezen en uit het verzoekschrift blijkt dat verzoekers deze motieven kennen en aan een inhoudelijke kritiek onderwerpen. Bijgevolg is het doel van de formele motiveringsplicht *in casu* bereikt en voeren zij in wezen de schending aan van de materiële motiveringsplicht.

De materiële motiveringsplicht, de vereiste van deugdelijke motieven, houdt in dat de bestreden beslissingen op motieven moeten steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van de beslissingen in aanmerking kunnen genomen worden. Dit onderdeel van het enig middel zal dan ook vanuit dit oogpunt worden onderzocht.

2.3.5. De Raad stelt vooreerst vast dat verzoekers de bestreden beslissingen aanvechten, noch betwisten waar terecht wordt gesteld dat in hun hoofde geen bijzondere procedurele noden konden worden vastgesteld en waardoor redelijkerwijze kan worden aangenomen dat hun rechten werden gerespecteerd en dat zij konden voldoen aan hun verplichtingen.

2.3.6. De bestreden beslissingen werden genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van voormalige Richtlijn 2013/32/EU. Volledigheidshalve wijst de Raad erop dat de wet van 16 juni 2026 tot wijziging van de wet van 15 december

1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ter uitvoering van het Migratie-en asielpact van de Europese Unie, artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet ongewijzigd laat.

2.3.7. Uit de stukken van de administratieve dossiers blijkt dat verzoekers internationale bescherming genieten in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Zij verkregen er, samen met hun drie minderjarige kinderen, de vluchtelingenstatus op 4 november 2025 en zij werden allen in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waarvan de Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig tot 3 november 2028 (administratieve dossiers, *Eurodac Search Result*, 'bijkomende vragen M-status Griekenland'; notities persoonlijk onderhoud verzoeker, p. 6 en verzoekster, p. 5; map documenten verzoeker, stuk 3; map documenten verzoekster, stukken 3 en 5). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" *d.d.* september 2024, p. 13; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025*", juli 2026, p. 253). Verzoekers brengen geen elementen aan waaruit blijkt dat zij actueel niet meer over een beschermingsstatus zouden beschikken. Zij brengen geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de hen verleende status, noch bevatten de administratieve dossiers enige concrete aanwijzing in die zin.

2.3.8. Bijgevolg wordt vermoed dat verzoekers geen nood hebben aan internationale bescherming in België, precies omdat zij reeds internationale bescherming genieten in een ander land, met name Griekenland.

In dit kader brengt de Raad in herinnering dat het Unierecht steunt op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen, zoals is bepaald in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Deze premisse impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de in het Handvest erkende grondrechten, met name in de artikelen 1 en 4 van het Handvest, waarin een van de fundamentele waarden van de Unie en haar lidstaten is vastgelegd.

Het beginsel van het wederzijds vertrouwen tussen de Europese lidstaten vereist dat België, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat Griekenland en alle andere lidstaten het Unierecht en met name de door dat recht erkende grondrechten in acht nemen. Bijgevolg moet in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel worden aangenomen dat de behandeling van personen die internationale bescherming genieten in elke EU-lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest, met name de artikelen 1 en 4, met het Verdrag van Genève en met het EVRM (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 83-85, en de aldaar aangehaalde rechtspraak).

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft volgens de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie evenwel een weerlegbaar vermoeden. Er kan immers volgens het Hof van Justitie niet worden uitgesloten dat de werking van dit stelsel in de praktijk in een bepaalde lidstaat grote moeilijkheden ondervindt en dat dus een ernstig risico bestaat dat personen die om internationale bescherming verzoeken in die lidstaat worden behandeld op een wijze die hun grondrechten schendt (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 86).

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist evenwel dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat. Het vermoeden wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, ptn. 50-51; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 35).

De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer *"de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van*

achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" (*cf*. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 90).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (*cf*. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen *"zeer verregaande materiële deprivatie"* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van voormalige Richtlijn 2011/95/EU (heden hoofdstuk VII van de Verordening (EU) 2024/1347) die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

2.3.9. Verzoekers betogen in essentie dat zij, samen met hun minderjarige kinderen, bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

2.3.10. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd kunnen worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld, waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen.

Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumenten (zoals gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (Europese Commissie, *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 35 van de Verordening (EU) 2024/1347, en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 12, 24; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights",* maart 2025; AIDA/ECRE*, "Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 264-266, RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"* april 2026; AIDA/ECRE*, "Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 287-290)). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform 'Taxisnet' (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 256-257; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 280-281). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 253-257; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 277-281). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024",* 18 september 2025, p. 236-239; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"* april 2026; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254-257).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot toekenning van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders

verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 5-17; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 236-239; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 8-24; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025",* juli 2026, p. 253-254).

Afgifte van een AFM

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden, en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM-nummer wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland",* september 2024, p. 19-20: "*Statushouders die in of na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben.";* RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 20; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 29). De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM-nummer moeten hebben. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat deze AFM mee over naar de ADET.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. March 2025. Access to documents and socio-economic rights*", april 2025, p. 20-21; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 30). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen.
Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 19-20; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024",* 18 september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet

worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van onder meer gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6, (5), van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6, (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 23, Cedoca, "*COI Focus GRECE Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*", 13 februari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 34-39). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit één van de volgende documenten: fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,… Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een "*employment hiring certificate from an employer"* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"* van september 2024 worden ook de termen *"intentieverklaring van een werkgever"* en *"werkgeversverklaring"* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.
Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c), van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van deze verordening is voldaan (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 22-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 20-22; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update*

2024, september 2025, p. 202, 266-267, RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 39; Cedoca, "*COI Focus Grèce, Activation de l'AMKA ert accès au marché du travail*", 13 februari 2026 en vertaling van de AMKA-wetgeving en AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 291).

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84,40 euro voor volwassenen en 73,60 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 253-257; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 18-19; Refugee.info Greece, "*Travel Documents Greece",* 9 februari 2024; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 24; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 277-281).

Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 3; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"* en vorming in sociale vaardigheden;

- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven) en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 30 april 2026 elf HELIOS+-centra verdeeld over acht regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië, Attica en Kreta en telkens één centrum in Peloponnesos, Thracië, de Noord-Egeïsche regio, Thessalië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón,* KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt elf KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de volgende drie criteria:

(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresía Apascholísis*, DYPA);
(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal vierentwintig maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan vierentwintig maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan vierentwintig maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven. Negen van de twaalf regionale projecten zitten op basis van de uiterste datum van inschrijving in hun laatste semester (Cedoca, "*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 juni 2026, p. 15).

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van de IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. De IOM heeft ook een *Facebook*-pagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+-Helpline via *Telegram*. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens de IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) én de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (Cedoca, *"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 juni 2026, p. 7-11; RSA/PRO ASYL "*Recognised Refugees 2025.*

Access to documents and socio-economic rights", maart 2025, p. 29-30; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 47; Europese Commissie, *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027. De IOM vermeldt, zonder verdere uitleg, op haar website dat nieuwe inschrijvingen sinds 31 januari 2026 niet meer mogelijk zijn en dat het project verderloopt voor de deelnemers die voor eind januari 2026 ingeschreven waren (Cedoca, "*COI Focus Griekenland "Helios+ en Helios Junior"*, 17 juni 2026, p. 18).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 32; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 257-261; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 51-53; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 281-285).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel RSA/PRO ASYL stelt dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 24 en 34; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 38-39; zie ook de door verzoekers bijgebrachte brief van RSA van 16 januari 2026 (stuk 4, bij verzoekschrift)).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van juli 2026 wordt hiervan geen melding gemaakt (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 285). Het verslag "*Feitenonderzoek*" stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (Nederlandse Ministerie

van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn aangezien dat niet mogelijk zou zijn voor personen die voor het eerst werken (Cedoca, "*COI Focus GRECE. Activiation et accès au marché du travail*", 13 februari 2026, p. 4). Uit voormelde COI Focus blijkt dat een AMKA-nummer nodig is voor de registratie van de arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem, doch dit moet geen actief AMKA-nummer zijn. Hoewel uit de wet blijkt dat geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, kunnen administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat. Echter kan op grond van de voorliggende informatie niet worden besloten dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANI-platform te registreren.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder is de registratie bij een zgn. e-EFKA nodig om een AMA (*National Insurance Number*) te bekomen. Een AMA is een sociaal verzekeringsnummer voor werk/sociale afdrachten. Uit de landeninformatie blijkt dat indien een statushouder voor het eerst gaat werken ook een AMA vereist is. Deze ontvangt de statushouder na registratie bij het register van *Insured Persons of the National Social Security Fund* (ΕΦΚΑ / EFKA). Om een AMA te bekomen, zijn volgens het "*Verslag Feitenonderzoek*" naar de situatie van statushouders in Griekenland de volgende documenten nodig: verblijfsvergunning, werkgeversverklaring (formulier E3), AFM, AMKA, adresbewijs en bankrekeningnummer (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag Feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 38). *Refugee.Info* vermeldt dezelfde vereiste documenten. Deze bronnen maken geen melding van de vereiste van een geactiveerd AMKA-nummer om een AMA te bekomen of specifieke problemen van toegang tot EFKA voor statushouders.

Voorts moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Europese Commissie kan nog worden gelezen:

"*De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.*
Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen .
Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.
De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen

voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooien die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" (Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken worden uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto*-uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit voormalige Richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van voormalige Richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van voormalige Richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van voormalige Richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen.

Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Het recentste AIDA rapport maakt melding van een officiële doorverwijzing in november 2025 naar het Hof van Justitie vanwege aanhoudende niet-naleving, maar deze heeft enkel betrekking op INFR(2023)2097 (*failing to bring its national legislation on family benefits in line with EU rules on social security coordination and free movement of workers*) (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 22-27; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 202 en p. 264-265; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 41-42; 265; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2025"*, juli 2026, p. 287-290).

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 25; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring en een AMKA alsook een bankrekening hebben (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 27-28; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2025*", september 2025, p. 265; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 43-44; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 289).

Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" (vrije vertaling, zie Cedoca "*COI Focus GRECE Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une*

décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe").

Artikel 33, lid 3, stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights",* maart 2025, p. 35; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights", a*pril 2026, p. 56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat, als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c), van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

"(…)
ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, zie Cedoca, "*COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van de verwerende partij, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011*").

In de voormelde COI Focus wordt gesteld dat de vereiste van een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering niet van toepassing is op statushouders die een geldige verblijfsvergunning hebben of een certificaat van de aanvraag tot vernieuwing van hun internationale beschermingsstatuut, maar dit gaat in tegen de geciteerde vertaling volgens dewelke een dergelijk document vereist is ongeacht of de statushouder in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning of een beslissing over de vernieuwing van de verblijfsvergunning of de uitkomst van een beroep ter zake afwacht. Zonder bijkomende bronnen die de in de COI Focus gehanteerde lezing bevestigen, kan voornoemde interpretatie niet zonder meer worden bijgetreden.

In deze stand van zaken blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece*, "Living In Greece – Access to healthcare",* beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51 en Cedoca, "*COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026) Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info

Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, *"Health insurance"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 21, 51).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. p. 49-51, 67; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 35; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 209, 266-268; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 59; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 290-293).

Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de beschikbare informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden wordt een boete van honderd euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 7; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 12; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere lidstaat van de Europese Unie. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat de aanvragen om verlenging via het versturen van een standaardformulier per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis

gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 7-9; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 11-12; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 253-257).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag *normaliter* op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *"Alkyoni II"*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 10-13; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 17-18; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 253-257).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming van wie de ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 16-17; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 24).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder, die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachttermijnen.

De beschikbare bronnen bevestigen dat lange wachttijden blijven gelden voor de behandeling van ADET-verlengingsaanvragen en dat deze in sommige gevallen zes maanden tot meer dan een jaar kunnen aanslepen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 8; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 12-14). Volgens de informatie op de website *Refugee.info Greece*, bijgewerkt op 8 april 2025, komen in de verlengingsprocedure veelvuldig aanzienlijke vertragingen voor die meer dan een jaar kunnen duren. Volgens de Griekse asieldienst zijn deze vertragingen te wijten aan een aanzienlijke administratieve werklast, aan ontbrekende informatie en fouten in de verlengingsaanvragen en de bijbehorende documenten, aan de herziening van het volledige dossier van de aanvrager, aan de noodzakelijke verificaties om te verzekeren dat er geen belemmeringen zijn voor de verlenging van de verblijfsvergunning (bv. wegens openbare orde en nationale veiligheid, lopende strafprocedures, enz.) en aan het feit dat verschillende andere overheden moeten worden geraadpleegd, waaronder de politie en het "*Ministry of Administrative Reconciliation*" (Refugee.info Greece, "*How to renew your residence permit*", 8 april 2025).

Volgens de informatie van de *Greek Council for Refugees* (GCR) zijn deze lange wachttijden ook te verklaren door een ernstig personeelstekort bij de bevoegde asieldienst voor statushouders (AAU, *Asylum Unit of International Protection Beneficiaries*). In een brief van 16 februari 2024 deelde de directeur van de Griekse asieldienst mee dat slechts acht ambtenaren zich bogen over de behandeling van deze ADET-verlengingsaanvragen voor heel Griekenland (AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254-255). Volgens informatie die door de asieldiensten aan de RSA is verstrekt, waren op 11 februari 2025 slechts dertien van de vierendertig ambtenaren, die bij de AAU waren aangesteld, belast met het behandelen van de ADET-verlengingsaanvragen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 8-9).

Het geheel van deze gegevens getuigt van een zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel op aanvraag een attest van verlengingsaanvraag ("*attestion of application status*", AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 255; "*certificate of submission of an application*", RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "*certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus*" of een "*certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming*" verkrijgen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het *Alkyoni*-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van deze attesten en certificaten. De huidige attesten van verlengingsaanvraag en de certificaten van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende de wachttermijn, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen. In de oudere certificaten van beschermingsstatus werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere attesten van verlengingsaanvraag.

In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de attesten en certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 15-16; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 20-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 18-19; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 236-238; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025",* juli 2026, p. 255-257). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

In het AIDA-rapport kan verder worden gelezen: "*Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries' Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and*

delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314." In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,…), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken die, bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de Europese Unie wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 36-38; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 13; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 50). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 36; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 238, 260-261; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 62).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.
2.3.11. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de informatie waarop de Raad vermag acht te slaan blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

2.3.12. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *"een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten)*

bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel "*wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling"* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde informatie over de situatie in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

De landeninformatie die vermeld wordt in het verzoekschrift, de aanvullende nota's van de commissaris-generaal en verzoekers, is dezelfde dan wel ligt in dezelfde lijn als de hierboven vermelde informatie en doorprikt derhalve bovenstaande analyse niet. Waar verzoekers in hun verzoekschrift verwijzen naar de brief van een consortium van Griekse middelveldorganisaties gericht aan de Belgische asieldiensten *d.d.* 19 november 2025 (stuk 3, bij verzoekschrift) om aan te tonen dat de COI Focus "*Aide aux migrants*" van Cedoca van 25 april 2025 niet gebaseerd is op accurate en actuele informatie en buiten beschouwing moet worden gelaten, kan de Raad niet anders dan vaststellen dat deze COI Focus door de partijen als dusdanig niet is voorgelegd zodat de Raad er geen kennis van kan nemen en de hiertegen ontwikkelde kritiek in dezen niet dienstig is. De Raad wijst er verder op dat voorgaande analyse is gemaakt steunende op basis van het geheel van beschikbare en gehanteerde rapporten en waarbij met meerdere administratieve obstakels en beperkingen voor ngo's rekening is gehouden. De conclusie blijft overeind dat een individuele beoordeling van verzoekers' concrete, persoonlijke situatie en voorliggende beschermingsverzoeken aan de orde blijft.

2.3.13. Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *"alle gegevens van de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van een verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien. Hier moet nog aan worden toegevoegd dat, wat deze individuele omstandigheden verder betreft, de recente wetswijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt een verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

2.3.14. De vraag die thans rijst is of verzoekers (samen met hun kinderen) omwille van hun persoonlijke situatie bij terugkeer naar Griekenland zullen worden blootgesteld aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling.

Er kan niet worden betwist dat er in hoofde van verzoekers sprake is van een zekere kwetsbaarheid. Verzoekers zijn de ouders van drie minderjarige kinderen, met een leeftijd van veertien, zes en vijf jaar. De Raad stipt aan dat deze omstandigheid evenwel nog niet *ipso facto* inhoudt dat er in hoofde van verzoekers sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid, waardoor verzoekers buiten hun wil en hun persoonlijke keuzes om zouden terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie. De Raad onderstreept in deze ook dat verzoekers geen alleenstaande ouders zijn en derhalve op elkaar kunnen steunen voor de verzorging van hun kinderen.

Wat betreft de medische problematiek van verzoeker, die aangaf gestrest te zijn en al enige tijd last heeft van een soort zenuwtrek waarbij zijn hoofd begint te schudden en hij uit zijn slaap wordt gehaald (administratief dossier verzoeker, 'bijkomende vragen M-status Griekenland', notities persoonlijk onderhoud, p. 2, 13, 16-17), blijkt tot op heden geen voldoende significante kwetsbaarheidsfactor die een wezenlijke impact zou hebben op zijn zelfredzaamheid. Zo liggen er geen medische attesten neer ter staving van deze zenuwtrek, laat staan dat hij hiervoor medische behandeling behoeft of dat dit een impact zou hebben op verzoekers zelfstandig functioneren. Het komt aan verzoekers toe om de nodige stukken over te maken, indien zij van oordeel zijn dat zij actueel aan een medische aandoening lijden, die kan worden aangemerkt als een bijzondere kwetsbaarheid. Verzoeker gaf ook zelf aan dat de duizeligheid waar hij last van heeft geen invloed of impact heeft op zijn dagelijks functioneren (administratief dossier verzoeker, 'bijkomende vragen M-status Griekenland'). Bij hun aanvullende nota van 19 augustus 2026 voegen verzoekers voor het eerst een medisch attest dat betrekking heeft op verzoeker (stuk 1). In dit attest van 14 juli 2026, opgesteld door een arts en op vraag van verzoeker, staat dat er bij verzoeker twee littekens zijn vastgesteld, van vijf en acht centimeter, op zijn linkerarm en dij en dit, volgens verzoekers verklaringen, ten gevolge van respectievelijk een messteek en een klap. Verder wordt door de arts aangehaald dat verzoeker tevens melding maakt van slaapproblemen met angsten en stemmingswisselingen sinds de gebeurtenissen die hij tijdens zijn reis heeft meegemaakt en waarvoor op 14 juli 2026 een behandeling is opgestart waarbij twee soorten antidepressiva zijn voorgeschreven. Tot slot stelt de arts dat een psychologische opvolging is gevraagd. Uit dit tot op heden enig voorliggend en summier attest blijkt aldus dat bij verzoeker twee littekens zijn vastgesteld, dat hij recent gestart is met antidepressiva en dat een psychologische opvolging gevraagd is, niets meer en niets minder. Aldus blijkt hieruit niet dat bij verzoeker sprake is van een medische dan wel psychologische kwetsbaarheid die ernstige gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en zijn vermogen om bij terugkeer naar Griekenland de rechten verbonden aan zijn daar verkregen beschermingsstatus uit te oefenen. Verzoeker verduidelijkt ter terechtzitting dat de psychologische opvolging inmiddels is opgestart op 7 augustus jongstleden en dat hij reeds twee keer op consultatie is geweest bij een psycholoog. Er ligt echter geen psychologisch verslag voor, waaruit blijkt dat reeds een onderzoek, laat staan diagnose, werd gedaan, noch is afdoende aangetoond dat de antidepressiva die hij sinds half juli neemt en de opvolging die hij nu ook geniet niet te verkrijgen zijn in Griekenland, of dat er voor zijn specifiek geval geen behandeling mogelijk zou zijn. Aldus kan niet blijken dat verzoekers psychologische toestand kan worden aangemerkt als een bijzondere kwetsbaarheid. De Raad stipt bovendien aan dat verzoeker verklaarde dat hij actief was als poetser in het opvangcentrum (administratief dossier verzoeker, notities persoonlijk onderhoud, p. 2) en ter terechtzitting gaf hij aan momenteel als technieker in het opvangcentrum aan de slag te zijn. Verzoeker is dus in staat om te werken en toont niet aan dat zijn psychologische, dan wel medische gezondheidstoestand hem (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt maakt. De Raad besluit dat uit verzoekers verklaringen en het medisch attest niet kan blijken dat zijn gezondheidstoestand het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen derwijze dat er een ernstig risico is dat hij, wanneer hij tezamen met de rest van het gezin terugkeert naar Griekenland, zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten.

Verzoekster van haar kant gaf nergens aan te kampen met een medische of psychologische kwetsbaarheid. Ter terechtzitting haalt verzoeker nog aan dat ook hun zoon in psychologische begeleiding zal gaan, maar dit is niet meer dan een blote bewering.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoekers worden vastgesteld die het hen dermate moeilijk maakt om zich bij terugkeer samen met hun kinderen staande te houden en zelfstandig hun rechten uit te oefenen derwijze dat er een ernstig risico is dat zij zouden terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met hun grondrechten. Aldus brengen verzoekers wat betreft hun persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijk geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hen zouden verhinderen hun rechten te doen gelden, verbonden aan hun status toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar Griekenland een risico lopen te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Wat betreft de toegang tot gezondheidszorg in Griekenland, tonen verzoekers verder niet aan dat de mogelijkheden of beperkingen om in dit verband hun rechten als statushouder uit te oefenen anders zijn dan de mogelijkheden of beperkingen waarmee ook Griekse onderdanen kunnen worden geconfronteerd. In de mate dat kan worden aangenomen dat er in Griekenland een kwaliteitsverschil mogelijk is in vergelijking met België op vlak van gezondheidszorg, volstaat dit verder op zich niet om te besluiten dat verzoekers bij een

terugkeer naar Griekenland zouden belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Het komt verzoekers toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om *in concreto* aan te tonen dat zij hun rechten en voordelen niet zouden kunnen laten gelden in Griekenland en zij, als statushouders, geen of onvoldoende toegang hebben tot medische zorg. Verzoekers slagen hier echter niet in en tonen niet aan dat hen in het verleden toegang tot medische zorg werd ontzegd.

2.3.15. De Raad benadrukt verder dat verzoekers, en hun minderjarige kinderen, nog steeds beschikken over een geldige verblijfsvergunning (ADET), meer bepaald tot 3 november 2028, hetgeen hen nog meer dan twee jaar toelaat toegang te verkrijgen tot andere essentiële documenten en basisvoorzieningen. Er ligt niet enig concreet gegeven voor waaruit blijkt dat de Griekse verblijfsvergunningen thans zouden zijn verstreken zodat het betoog betreffende de moeilijkheden om deze te verkrijgen of te hernieuwen bij terugkeer niet dienstig kan worden aangevoerd.

2.3.16. Verzoekers verklaarden geen AFM en geen AMKA te hebben ontvangen en gaven aan hier nog nooit van gehoord te hebben (administratief dossier verzoeker en verzoekster, '*bijzondere vragen M-status Griekenland;* notities persoonlijk onderhoud verzoeker, p. 10 en notities persoonlijk onderhoud verzoekster, p. 8).

De Raad herhaalt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoekers *in casu*, automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland",* september 2024, p. 19-20: "*Statushouders die in of na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben.";* RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 20; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 29). De Raad benadrukt hierbij dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 19). Dit AFM wordt behouden wanneer de betrokkene een internationale beschermingsstatus krijgt toegekend. Wel dient de begunstigde van internationale bescherming, wanneer hij in het bezit wordt gesteld van zijn ADET, een afspraak te maken bij het bevoegde belastingkantoor om de gegevens van het AFM bij te werken, hetgeen mogelijk is zolang de ADET geldig is (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. March 2025. Access to documents and socio-economic rights*", april 2025, p. 20-21; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 30). Toen verzoekers in Griekenland waren, hadden zij derhalve een AFM-nummer ontvangen waarmee zij toegang hadden tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Verzoekers tonen niet *in concreto* aan dat het voor hen niet mogelijk was, dan wel bij terugkeer zal zijn om de voormelde administratieve formaliteit van bijwerking van de gegevens te vervullen. Uit objectieve informatie blijkt dat de AFM geldig blijft zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt de AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 21: *"the AFM is automatically deactivated upon the expiry of the residence permit and cannot be used until the ADET is renewed"*). Aangezien de verblijfsvergunningen van verzoekers, en hun minderjarige kinderen, niet verlopen voor 3 november 2028, is hun AFM dus ook geldig tot die datum. Aangezien de ADETs van verzoekers nog steeds geldig zijn, is het voor hen in geval van terugkeer naar Griekenland derhalve nog steeds mogelijk om een afspraak te maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om hun persoonlijke gegevens te actualiseren.

Verzoekers tonen verder niet aan dat zij niet in de mogelijkheid waren om hun AMKA aan te vragen en/of te activeren en blijken hiertoe ook geen enkele moeite te hebben gedaan; zij gaven zelf aan hier nog nooit van gehoord te hebben. Verder blijkt nergens uit hun verklaringen dat zij beroep zouden hebben gedaan op een overheidsinstantie of -organisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt hen als statushouder toe om de middelen die het recht en hun status in Griekenland hen bieden terdege te gebruiken, hetgeen zij allerminst aantonen. In zoverre zij de vereiste benadrukken van het hebben van een wettig verblijf en daarbovenop het aanleveren van bewijs van werkelijk verblijf in Griekenland, alsook van tewerkstelling om een AMKA te (her)activeren, maken verzoekers niet aannemelijk dat zij in geval van terugkeer naar Griekenland geen werk en huisvesting zullen kunnen vinden en zij de vereiste documenten niet zullen kunnen voorleggen nodig voor de (her)activering van de AMKA en evenmin dat zij de periode nodig om hun AMKA te bekomen en te activeren niet zouden kunnen overbruggen zonder in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie te belanden. Bij de algemene analyse werd er reeds op gewezen dat een intentieverklaring van een werkgever volstaat, dat het voorleggen van een geldige ADET volstaat als bewijs van wettig verblijf en dat het bewijs van verblijf in het land onder meer kan bestaan uit een huurovereenkomst. De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoekers geen bijzondere kwetsbaarheid hebben die belangrijke negatieve gevolgen hebben

op het vlak van hun zelfredzaamheid en autonomie en die het hen dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

In de algemene analyse werd reeds uitgebreid ingegaan op de "*circulaire logica*" en besloten dat gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen in de huidige stand van zaken kan worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Waar verzoekers in het verzoekschrift kritiek uiten op de nota van de verwerende partij over de AMKA van 17 november 2025, en meer bepaald op de e-mailcorrespondentie waarin hiernaar, alsook in de COI Focus "*Grèce Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026 wordt verwezen, wordt het volgende opgemerkt. In zoverre verzoekers' kritiek zich richt op de informatie die op 27 oktober 2025 via e-mail werd verkregen van mevrouw M. door het commissariaat-generaal, merkt de Raad op dat deze niet langer relevant is. Uit lezing van de COI Focus "*Grèce "Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026, die vermeld wordt in de bestreden beslissingen en de aanvullende nota van de commissaris-generaal van 18 augustus 2026, blijkt dat deze e-mail enkel werd opgenomen om de achtergrond te schetsen van de informatie die werd bekomen van de Griekse autoriteiten op 22 december 2025. Meer bepaald omdat het antwoord van mevrouw M. niet overeen leek te komen met de inhoud van de AMKA-verordening van december 2023, werd verdere verduidelijking gevraagd aan de *Reception and Identification Service* van de Griekse asieldienst op 31 oktober 2025. Wegens het uitblijven van een antwoord, nam de verwerende partij vervolgens op 19 december 2025 via e-mail contact op met de *Governor of Asylum Service* (het hoofd van de Griekse asieladministratie), de heer M.K., die op 22 december 2025 via e-mail zijn antwoorden overmaakte.
Verzoekers' kritiek, dat in strijd met artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: het koninklijk besluit van 11 juli 2003) de e-mailuitwisseling die daaraan ten grondslag lag niet werd meegedeeld, is aldus niet dienstig. De vragen die op 19 december 2025 door de commissaris-generaal aan de heer M.K. werden gesteld, alsook de antwoorden die op 22 december 2025 werden verkregen, zijn opgenomen in voormelde COI Focus. Hierin wordt ook de functie van de heer M.K. als hoofd van de Griekse asieladministratie aangeduid. Aldus bevat deze COI Focus alle elementen over de informatie die via e-mail werd verkregen en die volgens voormeld artikel 26 zijn vereist. Hierbij wordt nog aangestipt dat de via e-mail verkregen informatie opgenomen in de COI Focus niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek asielrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft. De COI Focus verschaft bijgevolg voldoende informatie over de bron. De antwoorden van 22 december 2025 bevatten verwijzingen naar Griekse wetgeving en naar Griekse overheidswebsites. Tevens wordt een Engelse vertaling bijgebracht van relevante Griekse wetgeving waarnaar wordt verwezen. Een schending van artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 kan niet worden vastgesteld.

Waar verzoekers betogen dat volgens de door hen voorgelegde informatie een actieve AMKA nodig zou zijn om een AMA te bekomen, wat dan weer nodig is om voor het eerst tewerkgesteld te worden, merkt de Raad ten overvloede op dat in het 'Verslag Feitenonderzoek statushouders Griekenland' van september 2024 wordt gesteld dat statushouders voor het dagelijks leven en werk een AMA (*National Insurance Number*) nodig hebben naast een verblijfsvergunning (ADET), een fiscaal nummer (AFM), een sociale zekerheidsnummer (AMKA) en een bankrekening. Verder wordt gesteld dat een AMA vereist is indien de statushouder voor het eerst gaat werken en dat de statushouder deze ontvangt na registratie bij het register van *Insured Persons of the National Social Security Fund* (ΕΦΚΑ / EFKA). Een afspraak bij een EFKA-afdeling kan telefonisch of per e-mail gemaakt worden en bij de aanvraag voor een AMA zijn volgende documenten nodig: verblijfsvergunning, werkgeversverklaring (formulier E3), AFM, AMKA, adresbewijs en bankrekeningnummer (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag Feitenonderzoek statushouders Griekenland*", september 2024, p. 38). *Refugee Info* stelt dat statushouders voor hun AMA naar het dichtstbijzijnde EFKA kantoor moeten gaan en volgende documenten voorleggen: "*your registration card or your residence permit (and passport, if you have one); A copy of your AMKA document; Your AFM (tax number); Your employer's letter for a job offer («βεβαίωση πρόσληψης») (solemn declaration, officially certified online or at any KEP that will state the date of your hiring; Proof of address (this is needed for the EFKA officer to check if you have gone to the competent EFKA office); Your IBAN*". Beide bronnen verwijzen bijgevolg naar een AMKA en niet naar een actieve AMKA als één van de voor te leggen documenten voor het bekomen van een AMA. Verder blijkt uit de beschikbare landeninformatie ook dat een AMA enkel vereist is bij een eerste tewerkstelling en dat de AMKA na registratie van het eigenlijke arbeidscontract geactiveerd wordt. Waar in de brief van RSA aan Mr. Lahaye van 16 januari 2026 (stuk 4, bij verzoekschrift) verwezen wordt naar obstakels en problemen met betrekking tot de toegang tot e-EFKA's, vermeld in een brief van de Europese Commissie van december 2023 (stuk 5, bij verzoekschrift), stelt de Raad vast dat in de recente bronnen geen melding wordt gemaakt van dergelijke problemen en dat verzoekers geen informatie bijbrengen waaruit kan blijken dat deze problemen in 2026 nog actueel zouden zijn.

Voorts blijkt dat verzoekers in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van het verkrijgen van hun AMKA, wanneer zij daartoe de nodige stappen zetten, niet verstoken zullen zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp, op voorwaarde dat zij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaan (Cedoca, "*COI Focus Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *"Information Guide for Beneficiaries of International Protection",* beschikbaar op: *https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf*; Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar *Refugee.info Greece*, *"Health insurance"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 21, 51).
Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51, 67; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

Verzoekers tonen – rekening houdend met het geheel van voorgaande – niet aan dat zij in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate zij nood hebben aan medische en/of psychologische opvolging zij hiervan verstoken zullen blijven en zij zouden worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 van het EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging of artikel 4 van het Handvest. De Raad herinnert er hierbij overigens aan dat verzoekers zich niet beroepen op een bijzondere mentale of fysieke kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen.

Verzoekers brengen geen concrete en geobjectiveerde elementen bij die hier anders over doen denken.

De loutere omstandigheid dat niet kan worden uitgesloten dat ook personen van wie de verblijfsvergunning nog niet verlopen is in de praktijk moeilijkheden kennen, neemt niet weg dat hun situatie blijkens de beschikbare objectieve informatie hoegenaamd niet vergelijkbaar is met deze van personen die niet (langer) over een geldige verblijfsvergunning beschikken. Het komt aan verzoekers toe om *in concreto* aannemelijk te maken dat de eventuele problemen of moeilijkheden waarmee zij, die niet doen blijken van een bijzondere kwetsbaarheid en actueel nog over een geldige verblijfsvergunning beschikken, bij terugkeer naar Griekenland zullen worden geconfronteerd, van die aard zijn dat zij hierdoor in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie dreigen terecht te komen, zoals bedoeld in de hoger aangehaalde rechtspraak van het Hof van Justitie.

2.3.17. Verder, zoals in de bestreden beslissingen terecht wordt gesteld, volstaat het gegeven dat verzoekers als statushouders bepaalde moeilijkheden ondervonden op het vlak van werkgelegenheid en huisvesting niet om te besluiten dat zij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover zij volledig afhankelijk zouden zijn van overheidssteun, buiten hun wil en persoonlijk keuzes om, zijn terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die hen niet in staat stelt te voorzien in hun meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zouden hebben voor hun fysieke of mentale gezondheid of hen in een toestand van achterstelling zouden brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

De Raad acht het niet onredelijk om van verzoekers, die in Griekenland werden erkend als vluchteling, te verwachten dat zij inspanningen leveren om hun levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit de verklaringen en het gedrag van verzoekers blijkt evenwel niet dat zij doorgedreven pogingen hebben ondernomen om werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren.

De Raad duidt erop dat verzoekers reeds een maand na het verkrijgen van de vluchtelingenstatus en amper zestien tot zeventien dagen na het bekomen van hun reisdocumenten Griekenland verlieten en naar België kwamen (administratief dossier verzoeker, 'verklaring DVZ', punt 33 en notities persoonlijk onderhoud, p. 8 en administratief dossier verzoekster, notities persoonlijk onderhoud, p. 6). Aldus kan alvast geen oprechte intentie blijken om er een duurzaam bestaan uit te bouwen en er hun rechten te doen gelden.

Verder moet het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigden van internationale bescherming in samenhang worden bekeken met het feit dat, nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigden zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoekers, die er internationale bescherming hebben verkregen, om de nodige procedures te doorlopen en geduld te oefenen vooraleer zij daaromtrent conclusies trekken. Verzoekers maken niet aannemelijk dat zij niet in de mogelijkheid waren om onder meer huisvesting, medische zorgen of (legale) tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt hen in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en hun status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen zij evenwel niet aantonen Zij tonen niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

Uit verzoekers' verklaringen blijkt dat zij tot aan hun vertrek uit Griekenland steeds samen in het opvangcentrum in Mytilini (Lesbos) konden verblijven. Verzoekers beweren dan wel naar huisvesting te hebben gezocht, maar overtuigen niet van doorgedreven en doortastende pogingen hiertoe. In de bestreden beslissingen wordt in dit verband terdege als volgt overwogen: "*Wat betreft uw (onsuccesvolle) zoektocht naar huisvesting, dient hieraan toegevoegd te worden dat u louter rondvroeg bij medebewoners en het personeel van het opvangcentrum en zich twee à drie keer aanbood bij vastgoedmakelaars (CGVS, p. 7 en 11). De periode waarin u naar huisvesting zocht is echter veel te kort om sluitende conclusies te kunnen trekken over de onmogelijkheid om huisvesting in Griekenland te regelen, temeer daar u na uw vertrek uit het centrum rechtstreeks naar België bent gekomen (Bijkomende vragen M-status; CGVS, p. 7) zonder nog op zoek te gaan naar huisvesting (CGVS p. 11). Bijgevolg blijkt uit niets dat, indien u bij terugkeer wel ernstige inspanningen zou leveren om huisvesting te regelen, u hierin niet zal slagen."* Door louter de verklaringen van verzoeker afgelegd tijdens zijn persoonlijk onderhoud te herhalen en hierin te volharden, doen verzoekers geen afbreuk aan het voorgaande. Dat ze bij de vastgoedmakelaars te horen kregen dat ze een borg zouden moeten betalen, is niet uitzonderlijk en toont niet aan dat het onmogelijk is om een woning te huren. In dit verband stipt de Raad nog aan dat verzoekers erin slaagden om 13.000 euro te betalen voor hun reis van Turkije naar Griekenland en dat hun dochter M. die in België verblijft hen hielp om hun reis naar België te bekostigen (administratief dossier verzoeker, 'verklaring DVZ', punt 32 en notities persoonlijk onderhoud, p. 6-8 en administratief dossier verzoekster, notities persoonlijk onderhoud, p. 5-6). Er kan dan ook redelijkerwijze aangenomen worden dat verzoekers er, al dan niet met behulp van derden, in zouden zijn geslaagd zijn een borg te betalen, minstens wordt het tegendeel niet afdoende aangetoond. Waar zij aanhalen dat zij geen enkele hulp van de autoriteiten hebben gekregen, tonen zij niet aan daartoe enige poging te hebben ondernomen.

Waar verzoekers in hun aanvullende nota opwerpen dat uit het rapport van RSA van april 2026 volgt dat zij bij terugkeer naar Griekenland geen toegang meer zullen hebben tot het HELIOS+-programma, omdat men moet voldoen aan meerdere voorwaarden (waaronder geldige AFM en AMKA), en dat de toegang tot opvangcentra niet mogelijk is voor personen zonder een geldige AMKA, zelfs wanneer het gaat om een gezin met minderjarige kinderen, tonen zij verder niet aan dat zij bij terugkeer naar Griekenland hun documenten niet in orde zouden kunnen brengen, dan wel zich niet zouden kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties.

Voorts blijkt dat verzoekers geen ernstige stappen ondernomen hebben om in Griekenland een leven op te bouwen gelet op hun verklaringen dat zij er nooit gewerkt hebben en ook niet ernstig gepoogd hebben om zich op de Griekse arbeidsmarkt te begeven (administratief dossier verzoeker, notities persoonlijk onderhoud, p. 8 en administratief dossier verzoekster, notities persoonlijk onderhoud, p. 6). De bestreden beslissingen onderbouwen dit op goede gronden als volgt: "*Uw echtgenote erkende niet naar werk te hebben gezocht. U verklaarde weliswaar 'lang' naar werk op zoek te zijn geweest, maar u zocht enkel op Lesbos waar u zich louter aanbood bij een fabriek, winkels en restaurants en zo'n acht tot tien dagen op een plek wachtte waar arbeiders op zoek naar werk samenkomen (CGVS, p. 8 en 11; CGVS S., p. 6 en 9). De door jullie vermelde inspanningen in een periode van nauwelijks twee à drie weken (CGVS, p. 11) volstaan echter niet om degelijke conclusies over de onmogelijkheid om werk te vinden in jullie hoofde te trekken. Verdere stappen om werk te vinden, zetten jullie bovendien niet. Hierboven is immers reeds gebleken dat jullie de documenten die nodig zijn om actief te zijn op de arbeidsmarkt, met name een AFM en een AMKA, niet in orde hebben gemaakt. Ofschoon u te horen kreeg dat u voor werk de taal moest kennen (CGVS, p. 7 en 11; CGVS S., p. 6 en 9), hebben jullie geen Grieks geleerd (CGVS, p. 13; CGVS S., p. 10). U zocht ook niet buiten Mytilini (Lesbos) naar werk (CGVS, p. 12; CGVS S., p. 9). Jullie schreven zich in Griekenland ook nooit in een interimkantoor in, noch begaven jullie zich ooit naar een organisatie die jullie zouden kunnen helpen bij het vinden van werk omdat jullie naar eigen zeggen niet wisten dat deze bestonden (CGVS, p. 11; CGVS S., p. 9). Nochtans blijkt uit een korte zoektocht op het internet waarover u in Griekenland beschikte (CGVS, p. 10; CGVS S., p. 8) dat er in Griekenland wel degelijk interimkantoren zijn, alsook diverse organisaties die begunstigden van internationale bescherming helpen bij hun zoektocht naar werk en bij het aanleren van de Griekse taal (zie administratief dossier). Daarenboven liet u zich evenmin als werkzoekende bij de openbare*

dienst voor arbeidsvoorziening van het ministerie van arbeid (DYPA/OAED) (zie administratief dossier) inschrijven (CGVS, p. 12). Er dient dan ook opgemerkt te worden dat indien jullie daadwerkelijk het plan hadden opgevat om zich in Griekenland te vestigen en er een leven uit te bouwen er verwacht kan worden dat jullie net alle stappen zouden ondernemen om aan werk te geraken zodoende er jullie situatie te verbeteren, toegang te krijgen tot de woningmarkt in Griekenland en te kunnen integreren in de Griekse samenleving. Dit hebben jullie echter duidelijk niet gedaan. Bijgevolg blijkt uit niets dat, indien jullie bij terugkeer wel ernstige inspanningen zouden leveren om toegang te verkrijgen tot de Griekse arbeidsmarkt, jullie hiertoe geen of onvoldoende toegang zullen krijgen om aldus in jullie financiële en woonnoden te voorzien." Opnieuw, door louter verzoekers verklaringen zoals afgelegd tijdens zijn persoonlijk onderhoud te herhalen, doen verzoekers geen afbreuk aan het geheel van voorgaande vaststellingen, die allen steun vinden in de administratieve dossiers. Verzoekers acties om werk te vinden waren wel degelijk zeer beperkt, zowel temporeel als geografisch en volstonden geenszins om hieruit sluitende conclusies te trekken. Het weze herhaald dat verzoekers ook geen moeite deden om hun documenten aan te vragen, dan wel te activeren, zich niet wendden tot de overheid of enige ngo om informatie, hulp en/of ondersteuning te krijgen en het land wel zeer erg vlug na toekenning van de vluchtelingenstatus en het verkrijgen van hun reisdocumenten opnieuw verlieten.

Waar verzoekers meermaals aanhalen dat zij het Grieks niet machtig zijn en dit hen verhinderde in hun zoektocht naar werk (en huisvesting, gezondheidszorg en integratie in het algemeen), stipt de Raad aan dat verzoekers, los van verzoekers opleidingsniveau zoals in het verzoekschrift wordt benadrukt, geen enkele poging hebben ondernomen om zich het Grieks enigszins eigen te maken, niettegenstaande hen er wel op werd gewezen dat dit dienstig was voor de arbeidsmarkt, en ook niet aantonen dat zij concreet geen toegang hadden tot taalcursussen (administratief dossier verzoeker, notities persoonlijk onderhoud, p. 7, 11 en 13 en administratief dossier verzoekster, notities persoonlijk onderhoud, p. 6, 9-10). De Raad stipt verder aan dat uit de landeninformatie blijkt dat het Griekse Ministerie van Migratie en Asiel verschillende integratieprogramma's met het oog op integratie van statushouders ontwierp die worden uitgevoerd door partners, zoals internationale organisaties (onder andere IOM) en ngo's en dat deze diensten onder meer taalcursussen aanbieden, cursussen gericht op de ontwikkeling van vaardigheden, en cursussen ter voorbereiding op een baan in Griekenland (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 42-44), maar ook dat de vraag het aanbod ruimschoots overschrijdt (AIDA/ECRE, "*Country Report Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 263-264; AIDA/ECRE, "*Country Report Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p.286). Evenwel kan niet blijken dat verzoekers omwille van de onverschilligheid van de Griekse overheid geen toegang hadden, dan wel zouden hebben tot taalonderwijs. Hoewel de vraag naar taalonderwijs in Griekenland voor anderstaligen het aanbod overschrijdt, bestaan er daarnaast verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. (Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", 4 april 2025, p. 14-15). Bovendien doet het niet machtig zijn van de Griekse taal niets af aan de mogelijkheid om werk te zoeken waarvoor geen (goede) kennis van de Griekse taal vereist is, zoals de landbouw- en bouwsector, de horeca en schoonmaak, en dit in afwachting van het verwerven van een (basis)kennis van het Grieks die de deuren opent naar andere jobs op de Griekse arbeidsmarkt.

Uit voorgaande vaststellingen blijkt niet dat verzoekers doorgedreven pogingen hebben ondernomen om huisvesting of een tewerkstelling te vinden of om de Griekse taal enigszins aan te leren, hetgeen redelijkerwijze wel van hen kan worden verwacht alvorens conclusies te maken en het land te verlaten.

Uit het geheel van verzoekers' verklaringen blijkt dat zij zeer beperkte stappen hebben ondernomen om hun rechten te doen gelden in Griekenland. Er kan niet blijken dat verzoekers, in de enkele maand dat zij er verbleven als statushouder, doorgedreven stappen hebben gezet om ondersteuning te vragen aan de Griekse overheid in hun zoektocht naar huisvesting, werk of enige andere hulp. Verzoekers brengen geen elementen bij die hier anders over doen denken. Zij maken dan ook niet op concrete wijze aannemelijk dat zij buiten hun eigen wil om in de onmogelijkheid waren om hun rechten in Griekenland te doen gelden en kunnen zich niet onverkort verschuilen achter de structurele obstakels.

2.3.18. De Raad acht het evenmin onredelijk om van verzoekers, die in Griekenland werden erkend als vluchteling en die geen blijk geven van een bijzondere kwetsbaarheid, te verwachten dat zij bij terugkeer naar Griekenland inspanningen leveren om hun levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een duurzaam bestaan uit te bouwen. Gelet op hun zelfredzaamheid, die onder meer blijkt uit het feit dat zij erin slaagden om zich in Iran en Turkije jarenlang staande weten te houden, zij erin slaagden in Griekenland de nodige administratieve procedures te doorlopen om hun ADET en paspoorten bekomen en in het verleden een manier vonden (al dan niet met behulp van derden) om hun reizen te financieren, moeten zij hiertoe in staat worden geacht. Los van hun verklaringen in Griekenland geen sociaal netwerk of familieleden te hebben en niet te kunnen steunen op hun in België verblijvende dochter alsook familieleden elders, stipt de Raad aan

dat verzoekers de nodige zelfredzaamheid blijken te hebben om ook zonder tijdelijke financiële steun en familieleden of netwerk in Griekenland te kunnen voorzien in hun levensonderhoud, minstens liggen er geen overtuigende elementen of stukken voor die wijzen op het tegendeel. De Raad herhaalt tot slot dat verzoeker in België werkt in het opvangcentrum, eerst als poetser en op heden als technieker.

Er kan worden aangenomen dat verzoekers bij een terugkeer naar Griekenland mogelijk bepaalde aanpassingsmoeilijkheden zullen kennen. Tevens kan worden aangenomen dat het van hen enige inspanning zal vergen om hun leven op te bouwen in Griekenland en er de taal aan te leren. Hieruit kan echter niet worden besloten tot het bestaan van een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade. Niets wijst erop dat verzoekers in de toekomst geen werk of huisvesting zouden kunnen vinden en dat zij niet in de mogelijkheid zouden zijn om hun leven en toekomst, samen met hun kinderen, aldaar te ontplooien.

Verzoekers tonen verder niet aan en uit de beschikbare landeninformatie kan evenmin worden afgeleid dat het loutere gegeven dat zij drie vergezellende kinderen van op heden veertien, zes en vijf jaar oud hebben zou kunnen volstaan om aan te tonen of besluiten dat het onredelijk zou zijn te verwachten dat zij zouden terugkeren naar en een bestaan zouden uitbouwen in Griekenland. Uit de heden voorliggende landeninformatie kan niet worden afgeleid dat het gegeven (jonge) kinderen te hebben *an sich* zou kunnen volstaan om aan te tonen dat verzoekers bij een terugkeer naar Griekenland terecht zouden komen in of zouden worden geconfronteerd met ernstige problemen en zich daardoor zouden bevinden in een situatie waarin de voormelde, bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt en waarin zij zouden worden geconfronteerd met een zeer verregaande materiële deprivatie die kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling. Waar aangenomen kan worden dat de aanwezigheid van hun drie minderjarige kinderen bijkomende uitdagingen met zich kan brengen, blijkt nergens uit de beschikbare landeninformatie dat zulks zou toelaten om automatisch te besluiten dat verzoekers en hun kinderen daardoor in de onmogelijkheid zouden verkeren om, zo zij daartoe een ernstige poging zouden ondernemen en de vereiste stappen zouden zetten, hun rechten als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland op een gedegen wijze te doen gelden.

Waar zij een vrees aanhalen dat er een tekort aan onderwijsmogelijkheden voor hun kinderen zal zijn bij terugkeer naar Griekenland, wordt er in de bestreden beslissingen terecht op gewezen dat verzoekster zelf beweerde dat zij niet op zoek zijn gegaan naar scholing voor hun kinderen (administratief dossier verzoekster, notities persoonlijk onderhoud, p. 10) en dat verzoeker toegaf dat zij wel in het opvangcentrum van anderen zouden gehoord hebben dat er geen onderwijsmogelijkheden waren, maar dat zij geen stappen hebben gezet om onderwijs te bekomen, ook niet na vertrek uit het opvangcentrum (administratief dossier verzoeker, notities persoonlijk onderhoud, p. 13-14). Dat hun voornaamste zorg na overleven de scholing van de kinderen was, zoals in het verzoekschrift wordt aangehaald, blijkt alvast niet uit hun eigen stilzitten. Het vermoeden dat verzoekers' grondrechten als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, impliceert dat er onderwijsmogelijkheden zijn, mits zij daartoe de nodige stappen zetten. In Griekenland is er schoolplicht, ook voor begunstigden van internationale bescherming, en er worden van overheidswege initiatieven genomen om migrantenkinderen te integreren in het onderwijssysteem (administratief dossier verzoeker, map landeninformatie, stuk 6 en AIDA/ECRE, "*Country Report Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 285-286). Uit niets blijkt dan ook dat de kinderen van verzoekers bij terugkeer naar Griekenland geen toegang zullen hebben tot onderwijs. Verzoekers tonen op geen enkele manier aan dat de toegang tot onderwijs voor hun kinderen bij een terugkeer naar Griekenland verhinderd zou zijn, noch dat hun rechten hieromtrent niet geëerbiedigd zouden worden. Het komt in dit verband verzoekers toe om de middelen die het recht en hun status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken.

2.3.19. Waar verzoekers wijzen op bepaalde feiten en situaties waarmee zij werden geconfronteerd als verzoekers om internationale bescherming, meer bepaald een erg vuil opvangcentrum waar kakkerlakken aanwezig waren (administratief dossier verzoekster, notities persoonlijk onderhoud, p. 6), dient in navolging van de commissaris-generaal te worden opgemerkt dat de aangehaalde feiten zich situeerden op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Verzoekers werd toen nog geen internationale bescherming verleend. De commissaris-generaal oordeelt dan ook terecht dat deze situatie niet zonder meer representatief is voor de kwalificatie en beoordeling van hun situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.

2.3.20. Verzoekers wijzen in het verzoekschrift nog op artikelen en rapporten die in afgelopen jaren zijn verschenen over incidenten van racisme en geweld tegen vluchtelingen en personen die internationale bescherming aanvragen in Griekenland. De Raad wijst erop dat het loutere feit dat er in Griekenland sprake is van racisme en discriminatie, hoe betreurenswaardig ook, op zich niet voldoende is om een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar Griekenland aannemelijk te maken. Vreemdelingen kunnen in Griekenland, net als in andere lidstaten, geconfronteerd worden met

discriminatie, racisme of xenofobie, maar dit leidt niet tot het besluit dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van verzoekers niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkene bij situaties van discriminatie, racisme of xenofobie.

Wat betreft de beweerde veiligheidsproblemen die verzoekers gekend zouden hebben in Griekenland na het toekennen van internationale bescherming, overweegt de commissaris-generaal op goede gronden als volgt in de bestreden beslissingen:

"*Waar u aanhaalt dat u bedreigd werd door de vader van de kapitein van de boot waarmee jullie naar Griekenland gesmokkeld werden (Verklaring DVZ, vraag 33; CGVS-vragenlijst, ingevuld op DVZ, vragen 3.4 en 3.5; CGVS, p. 6, 8, 9 en 14), dient vooreerst gewezen te worden op een tegenstrijdigheid. Zo verklaart u dat er slechts eenmalig gebeld werd naar uw vriend N. om u te bedreigen (CGVS, p. 15) daar waar uw vrouw spreekt over twee telefoontjes (CGVS S., p. 11). Dit breekt uw geloofwaardigheid af. Wat de vijf screenshots van een WhatsApp gesprek betreft, spreekt het voor zich dat hier geen waarde aan gehecht kan worden daar uit niets blijkt wie deze berichten verstuurde en een chatbericht eenvoudigweg verstuurd kan worden met andere doeleinden en geen enkele garantie biedt over de waarachtigheid van hetgeen verklaard wordt. Hoe dan ook, u hebt niet aannemelijk gemaakt dat u voor de problemen die u met uw belagers hebt gehad, of indien deze problemen zich bij terugkeer naar Griekenland (opnieuw) zouden voordoen, geen of onvoldoende gebruik zou kunnen maken van de beschermingsmogelijkheden die in Griekenland beschikbaar zijn. Zo heeft u niet op overtuigende wijze aangetoond dat u, rekening houdend met uw individuele situatie, de nodige ernstige pogingen ondernomen hebt om er uw rechten te doen gelden. U gaf weliswaar de bedreiging vanwege de vader van de kapitein een keer aan bij het meldpunt van de politie in het opvangcentrum (CGVS, p. 15; CGVS S., p. 11). Omdat zij de zaak niet ernstig namen en zelfs spotten met u (CGVS, p. 9 en 15; CGVS S., p. 11), besloot u geen verdere stappen te ondernemen en diende u geen officiële klacht in (CGVS, p. 15). Evenmin zette u stappen om het volgens u gebrekkige optreden van de politieagenten aan te kaarten bij hogere autoriteiten (CGVS, p. 15; CGVS S., p. 11). Nochtans kan uit spotternijen van enkele individuele agenten niet zonder meer besloten worden tot een algemene onwil of onkunde vanwege de hele Griekse overheid om u, indien nodig, de nodige bescherming te bieden, zeker omdat hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u uiteraard de nodige stappen zet. Bovendien moet worden benadrukt dat de door een nationale autoriteit geboden bescherming effectief moet zijn. Deze bescherming hoeft echter niet absoluut te zijn en bescherming bieden tegen alle handelingen van derden. De autoriteiten hebben een plicht om de burgers te beschermen, maar deze plicht houdt geenszins een resultaatsverplichting in. Bovendien kan geen enkele rechtsregel absolute bescherming bieden, maar volstaat het dat er redelijke maatregelen bestaan om vervolging of ernstige schendingen te voorkomen. Gelet op het geheel van voorgaande bevindingen ben ik de mening toegedaan dat u niet alle redelijkerwijze van u te mogen verwachten stappen tot het verkrijgen van hulp en/of bescherming van de in Griekenland opererende veiligheidsinstanties heeft uitgeput en aldus onvoldoende aangetoond dat het verkrijgen van internationale bescherming in België voor u de enige overgebleven uitweg was."*

Deze overwegingen zijn pertinent en vinden steun in de administratieve dossiers en blijven, gezien verzoekers hier geen enkel dienstig en concreet verweer tegeninbrengen, onverminderd gehandhaafd. Verzoekers tonen niet aan dat er sprake zou zijn van incidenten die oplopen tot een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade of dat zij in de structurele onmogelijkheid waren om bescherming te vragen.

2.3.21. De verwijzing door verzoekers naar rechtspraak van de Raad en naar internationale rechtspraak alsook naar een beschikking van de arbeidsrechtbank van Brussel betreffende een geschil met Fedasil inzake opvang en een e-mail van Fedasil in dat verband (stukken 6-7, bij verzoekschrift) is niet van die aard dat zij afbreuk kan doen aan het voorgaande. De appreciatie van de feiten in het licht van de bestaande situatie in Griekenland gebeurt in het kader van een individuele beoordeling van de zaak die voorligt in elk stadium van de asielprocedure. Feiten en elementen eigen aan elk concreet beschermingsverzoek zijn bepalend bij de beoordeling van het dossier. Voormelde analyse van de situatie in Griekenland is gesteund op de informatie zoals aangebracht door beide partijen.

2.3.22. Een algemene verwijzing in het verzoekschrift en de aanvullende nota van verzoekers waarbij naar verschillende rapporten met algemene landeninformatie wordt verwezen en naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de gebreken inzake ondersteuning (hetgeen in bovenstaande analyse ook mee in rekening is genomen), volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat verzoekers als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland buiten hun wil en hun persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie

verkeerden dan wel bij een terugkeer dreigen terecht te komen. Dit dient *in concreto* te worden aangetoond, waartoe verzoekers in gebreke blijven.

2.3.23. Wat betreft de overige stukken, neergelegd door verzoekers tijdens de administratieve procedure, treedt de Raad de hiervan gedane beoordeling door de commissaris-generaal bij, die door verzoekers niet wordt weerlegd.

2.3.24. Verzoekers tonen niet aan dat zij, ook al kan worden aangenomen dat hun situatie door onzekerheid of een verslechtering van hun levensomstandigheden gekenmerkt wordt, bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomen die zo ernstig is dat hun toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 91). Zij tonen niet aan dat zij persoonlijk in een situatie zouden belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Alles samengenomen tonen verzoekers niet aan dat zij ernstige pogingen hebben ondernomen om hun rechten als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Gelet op de vaststellingen die in de bestreden beslissingen worden gedaan en in acht genomen wat voorafgaat, hebben verzoekers aldus niet *in concreto* aannemelijk gemaakt dat zij zich niet langer zouden kunnen beroepen op de bescherming die hen reeds werd toegekend in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat zij niet terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoekers geen elementen hebben aangebracht waaruit blijkt dat van hen niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat zij zich beroepen op de beschermingsstatus die hen in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien.

2.3.25. Het vermoeden dat hun grondrechten als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt door verzoekers niet weerlegd. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet op de individuele situatie van verzoekers in de weg staan. Hun beschermingsverzoeken dienen bijgevolg op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

2.3.26. Nu de voorliggende beschermingsverzoeken op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk dienen te worden verklaard, moet er bijgevolg geen inhoudelijk onderzoek worden gevoerd naar de materiële voorwaarden voor internationale bescherming voorzien in de artikelen 3, 1) en 5) *juncto* 9 en 3, 6) *juncto* 15 van de Verordening (EU) 2024/1347. Aangezien verzoekers reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of zij nood hebben aan een dergelijke status. De beoordeling of verzoekers een gegronde vrees hebben voor vervolging of een reëel risico lopen op ernstige schade in hun land van herkomst, dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden, dat de aan verzoekers toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoekers zijn op dit punt in gebreke gebleven.

2.3.27. Waar verzoeker het hoger belang van de kinderen benadrukken, dient te worden opgemerkt dat, hoewel het hoger belang van het kind een doorslaggevende overweging vormt die de commissaris-generaal moet leiden tijdens het onderzoek van de verzoeken om internationale bescherming, een loutere verwijzing naar dit hoger belang (vervat onder meer in artikel 24 van het Handvest en artikel 57/1 van de Vreemdelingenwet) niet kan volstaan om in hoofde van verzoekers zonder meer aan te nemen dat zij bij terugkeer naar Griekenland met hun kinderen persoonlijk in een situatie zouden belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Gelet op de internationale bescherming die verzoekers alsook hun kinderen in Griekenland genieten, meent de Raad dat het van belang is, in hoofde van de kinderen en (de eenheid van) het gezin, dat zij als gezin samen blijven bij een terugkeer naar Griekenland, waarbij wordt beklemtoond dat uit niets blijkt en niet wordt aangetoond dat die bescherming er niet (langer) effectief of toereikend is en dat zij er hun rechten en voordelen als statushouders niet kunnen laten gelden, zoals onder meer wat betreft de toegang tot onderwijs. Op generlei wijze blijkt of wordt aangetoond dat bij een terugkeer naar Griekenland de minderjarige kinderen in een situatie terecht zouden komen die zo ernstig is dat hun toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling, ook al zou de situatie gekenmerkt worden door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 91). Verzoekers maken, de

concrete bevindingen *supra* mee in acht genomen, niet aannemelijk dat zij bij terugkeer verhinderd zouden zijn hun rechten te doen gelden, verbonden aan de status toegekend in Griekenland.

Het gegeven dat de belangen van het kind bij elke handeling die het kind aangaat de eerste overweging vormen, kan geen afbreuk doen aan de eigenheid van het asielrecht, waarin de artikelen van de Vreemdelingenwet in uitvoering van Europese regelgeving en van het Verdrag van Genève in duidelijk omschreven voorwaarden voorzien voor de toekenning van internationale bescherming. De situatie van de kinderen van verzoekers en hun persoonlijke omstandigheden werd *supra* uiteraard wel terdege in rekening gebracht en mee in de beoordeling betrokken.

2.3.28. Een schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest wordt niet aangetoond. Evenmin tonen verzoekers *in concreto* aan dat zij een reëel risico lopen om in Griekenland blootgesteld te worden aan mensonwaardige omstandigheden, dat zij een reëel risico lopen om er opzettelijk van het leven te worden beroofd of dat hun menselijke integriteit er in het gedrang zal komen in de zin van respectievelijk artikel 1, 2 en 3 van het Handvest. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissingen op zich geen verwijderingsmaatregel inhouden.

2.3.29. Uit het voorgaande blijkt dat verzoekers niet aannemelijk maken dat de commissaris-generaal op basis van een niet correcte feitenvinding of op kennelijk onredelijke wijze tot de bestreden beslissingen is gekomen. De schending van de materiële motiveringsplicht, in het licht van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, kan niet worden aangenomen.

2.3.30. Door de Raad kan, mede gelet op het voorgaande, in hoofde van de verwerende partij geen appreciatiefout worden ontwaard.

2.3.31. Het zorgvuldigheidsbeginsel legt de commissaris-generaal op zijn beslissingen zorgvuldig voor te bereiden en deze te stoelen op een correcte feitenvinding. Uit de administratieve dossiers blijkt dat verzoekers bij het commissariaat-generaal uitvoerig werden gehoord. Tijdens een persoonlijk onderhoud kregen zij de mogelijkheid uiteen te zetten waarom artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet in hun specifieke situatie niet van toepassing is en hun argumenten kracht bij te zetten, konden zij nieuwe en/of aanvullende stukken neerleggen, dit alles in aanwezigheid van een tolk die het Dari machtig is en met ondersteuning van een advocaat. De Raad stelt verder vast dat de commissaris-generaal zich voor het nemen van de bestreden beslissingen heeft gesteund op alle gegevens van de administratieve dossiers en op alle dienstige stukken en komt wel degelijk de persoonlijke problematiek van verzoekers tegemoet. Het zorgvuldigheidsbeginsel is bijgevolg niet geschonden.

2.3.32. Uit wat voorafgaat blijkt dat er geen essentiële elementen ontbreken waardoor de Raad niet over de grond van het beroep zou kunnen oordelen. Verzoekers hebben evenmin aangetoond dat er een substantiële onregelmatigheid aan de bestreden beslissingen zou kleven in de zin van oud artikel 39/2, § 1, 2°, van de Vreemdelingenwet. De Raad ziet geen redenen om de bestreden beslissingen te vernietigen en de zaak terug te zenden naar de commissaris-generaal.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op drieëntwintig september tweeduizend zesentwintig door:

V. SERBRUYNS,	wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
K. VERKIMPEN,	griffier.
De griffier,	De voorzitter,

K. VERKIMPEN V. SERBRUYNS